

SLOVENSKI NAROD

zhaia vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 peti 4 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati peti vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Šnallova ulica št. 5, prilije. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Šnallova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Po zborničnih volitvah

Volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo so končane. Kakor je bilo pričakovati, je zmaga kljub vehementnemu naskoku konzumarjev in njihovih priveskov stanovska zavednost naših pridobitnih slojev, izražena v strnjjenih vrstah stanovskih naprednih kandidatov. Od 48 mandatov je 30 naprednih, 8 klerikalnih, 3 radikalni, 1 radičevski, 2 nemška in 4 neopredeljeni, to je zdaj razmerje sil v Zbornici. Ta izid volitev je nasprotje, ki so že pred zaključkom volitev bahavo oznanjali svojo zmago, tako presenetil, da so izgubili sapa in šele danes skušajo z raznimi rekriminacijami zabrisati svoj poraz.

Ne bomo podčrtavali politične važnosti, ki je ne more impozantni zmagi napredne misli odrekat niti najzagriženejši nasprotnik, pač pa se nam zdi potrebno, da zavrnemo žaljive in nezmiselne očitke, ki so jih naslovili nasprotniki na račun naprednih volitev, da prikrivajo svoje presenečenje in svojo ogorčenost nad zasluženim porazom.

Današnji «Slovenec» se je povzpeli do trditve, da pomeni zmaga napredne misli v Zbornici, da onim, ki so do te zmage pripomogli, ni za splošni gospodarski napredek Slovenije, marveč se zadovoljujejo s tem, da se le njim samim godi dobro na račun ostalih delovnih stanov, da pridobitni krogi nimajo socialnega zmisla in čuta ter da sovražijo vsako prizadevanje, ki stremi za zboljšanjem gnetnega položaja nižjih slojev. Izid volitev kaže po klerikalnem pojmovanju zaostlost pridobitnih krogov. Ljudem, ki so doživeli tak poraz, kakor klerikalno-konzumarska skupina, ni zameriti, da se v svoji jezi in razočaranju povzpno do tako nezmiselnih frcitve. Že izid volitev sam jim daje najboljši odgovor.

Povečanje obrata. Potrebni č. shujsofi, Vsakdo, ki le količikaj pozna naloge Zbornice, mora priznati, da je šlo pri teh volitvah za temelje našega gospodarskega parlamenta. Šlo je namreč za eksperimentiranje konzumarjev in njihove demagoške prikrite socialne reforme na račun solidne industrije, obrti in trgovine na eni ter kontinuiteto dosedanjega pozitivnega dela na gospodarskem polju na drugi strani. In naši pridobitni krogi so dokazali, da se ne dajo izrabljati v razne osebno-politične svrhe, marveč da hočejo očuvati svojo stanovsko organizacijo. S tem, da so preprečili politizacijo zbornice in očuvali njen izključno gospodarski značaj, so obenem najjasneje dokazali, da jim je gospodarski razvoj in napredek Slovenije predvsem in najbolj pri srcu, nedvomno mnogo bolj, kakor pa onim, ki so se nedavno na javnih shodih naglašali, da hočejo kot strankarski politiki zavojevati Zbornico in napraviti iz nje torišče strankarskih strasti.

Konzumarska posebnost je očitek, da so dokazali naši industrijalci, trgovci in obrtniki z glasovanjem svojo zaostlost in nekako socialno nazadnjaštvo. Ljudje, ki si kljub svoji izrazito protisocialni praksi upajo očitati slovenskim gospodarskim krogom pomanjkanje socialnega čuta, naj bi nastopili javno in povedali, kaj hočejo. Morda jim diši razkosanje naših vsaj kolikor toliko rentabilnih podjetij na razne konzume in zadruge, ki že po svojem notranjem ustroju ne morejo nuditi jamstva za splošni gospodarski napredek, ker kot kolektivne ustanove izključujejo privatno inicijativo, ki je bila in ostane glavna gonilna sila gospodarskega organizma. Morda bi radi pobasali v svojo konzumarsko malho še to malo, kar so si naši trgovci in obrtniki s težkim trdom pridobili? Zdi se, da je bil namen konzumarjev zanesti v Zbornico borbo med solidno podjetnostjo in izpodkopavanjem zdravih temeljev našega gospodarstva. Očitek glede pomanjkanja socialnega čuta pri naših gospodarskih krogih je že samo po sebi smešen, ker je splošno znano, da pri nas Slovincih nasprotje med delom in kapitalom še daleč ni tako poostreno, kakor pri mnogih drugih narodih. Zagovorniki konzumov in zadrug naj pa izprašajo sebi vest in dokažejo na delu svoj socialni čut.

Sploh se nam zdi odveč polemizirati z ljudmi, ki operirajo z demagoštvom kot z argumenti. Položaj je zdaj jasen. Načrti konzumarjev kot pravih škodljivcev našega gospodarskega napredka so se izjalovili in to je glavno. Socialni čut in pojmovanje moderne družabnega življenja naj pa prepuste poparjeni konzumarji možem, ki bodo vodili naš gospodarski parlament. Prepričani smo, da bodo ti možje najmanj toliko socialno čuteči, kolikor so razni laži-reformatorji.

Pašić pripravlja nove volitve

Politično življenje v znamenju priprav za seje Narodne skupščine. — Pašić za spravo s Svetozarjem Pribičevićem. — Napovedujejo se dalekosežne izpremembe v notranji politiki.

— Beograd, 2. oktobra. Danes dopoldne se je po daljšem odmoru sestel prvi skupščinski odbor, ki je vzel sejo z resne strani ter temeljito obravnaval dnevni red. Bil je to skupščinski odbor za razpravo o načrtu novega stanovskega zakona. V prvem členu se določa, da stopi načrt šele 1. novembra 1927. v veljavo. Finančni in anketni odbor sta radi priprav za sprejem čeških parlamentarcev odložila seje. Anketni odbor se sestane šele po 6. oktobru. Kot prvi bo zaslišan Rade Pašić, sin Nikole Pašića, ki je včeraj prispel v Beograd. Prihodnjo sejo finančnega odbora pa bo sklical predsednik odbora, Radonič.

Ob 11. se je vršila seja ministrskega sveta. Seji so prisostvovali vsi v Beogradu se nahajajoči ministri. Sodi se, da je ministrski svet razpravljal o političnem položaju.

Pred sejo ministrskega sveta se je vršil stesek radikalnega triumvirata dr. Srškiča, Trifunovića in Nikole Uzunovića. Poročila današnjih listov o razgovoru državnega podtajnika Šuvakovića z Nikolo Pašićem so zelo razburila vladne kroge. Po teh poročilih je jasno, da hoče Pašić izpremeniti sedanjo situacijo. Nikola Pašić se odločno zavzema za nove volitve ter govori o novi koaliciji radikalne stranke s Svetozarjem Pribičevićem. Državni podtajnik Šuvaković je izjavil, da bo Pašić po povratku v Beograd natančno proučil položaj ter šele na to začel svojo ofenzivo. Predvsem je Pašiću na tem, da uredi tudi prilike v radikalni stranki. Ustave ni mogoče izvesti drugače, kakor z enotno in popolnoma složno radikalno stranko, ki bi se naslonila še na kako drugo stranko. Ta druga stranka je stranka Svetozarja Pribičevića.

Položaj je težak, ker se nekatere stranke približujejo Vatikanu in federalizmu in ker so popolnoma izgubile svojo nacionalno in socialno obeležje. Pašić bo sklical kongres radikalne stranke, ker radikalni klub v Beogradu ni popolni izraz ljudske volje. Na kongresu bo Nikola Pašić predložil in utemeljil važne načelne izpremembe programa radikalne stranke. Pašić hoče sedaj tudi gospodarsko in socialno ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev. Šuvaković je končno omenil, da bo povratek Nikole Pašića v Beograd združen z obsežno rekonstrukcijo radikalne stranke ter s popolnim razčiščenjem političnih razmer v državi.

Takoj po povratku Nikole Pašića v Beograd se bo vršila seja radikalnega poslanskega kluba. Za to sejo je zavladalo v vseh političnih krogih izredno zanimanje. Nikola Pašić bo nemara že na tej seji pričel z urejevanjem razmer v radikalni stranki, ki ga smatra za svojo glavno nalogo predno stopi s svojimi novimi političnimi načrti na plan.

Pašićeve izjave, zlasti njegove zahteve po pregrupaciji in strnitvi radikalne stranke, kakor tudi izjave glede volitev ter obnove koalicije s Svetozarjem Pribičevićem so kot rečeno danes predmet najživahnijih debat. Zagovorniki Uzunovićeve politike in sedanje koalicije s Stepanom Radičem v radikalni stranki so vidno nerazpoloženi. Nikola Uzunović se nahaja v Zagati. Na eni strani bi rad ugodil Stepanu Radiču ter izzval radi dr. N. ki krizo vlade, po drugi strani pa se boji vsake krize, ker bi pomenila kriza njegov neizbežen padec ter povratek Nikole Pašića na vlado.

KRALJ SE VRNE V BEOGRAD

— Beograd, 2. oktobra. Kralj in kraljica se vrneta v ponedeljek v Beograd. Po dosedanjih dispozicijah ostane kraljevska dvojica v Beogradu le nekaj dni, nakar odputuje za deset dni v Južno Srbijo.

NINČIĆ PRI BRIANDU

— Pariz, 2. oktobra. Jugoslovanski minister zunanjih zadev dr. Ninčić je pred odhodom v Beograd obiskal Brianda ter ostal z njim v daljšem razgovoru. Briand je zadržal dr. Ninčića na večerji.

Vesti o abdikaciji rumunskega kralja

— Bukarešta, 2. oktobra. Rumunsko ministristvo zunanjih poslov je prejelo pooblastilo od dvornega maršala, da demantira vse vesti, ki krožijo o abdikaciji kralja Ferdinanda. Demanti trdi, da so vse vesti o abdikaciji kralja Ferdinanda neosnovane. Kljub temu pa objavlja rumunski tisk vesti iz Pariza, glasom katerih je abdikacija kralja Ferdinanda, ki je bil pred nekaj dnevi operiran, definitivno selenjena. Čaka se samo na odhod kraljice v Ameriko, na kar se bo povrnil prestolonaslednik v Rumunijo ter na svečan način prevzel prestol.

ANGLEŽI NAPOVEDUJEJO FRANCOSKO-JUGOSLOVENSKO ZVEZO

— London, 2. oktobra. Diplomatski poročevalec «Daily Telegrapha» napoveduje, da bo v Parizu podpisana francosko-jugoslovenska zvezna pogodba. Gre za vojaško zvezo, ki nima ničesar opraviti z duhom Locarna. List meni, da bi na to pogodbo težko pristal Nikola Pašić, da je na vladi. S to pogodbo bo tudi Jugoslavija stopila v krog zavezniškov Francije, ki mu že danes pripadajo Belgija, Poljska, Čehoslovaška in Rumunija. «Daily Telegraph» komentira poročilo svojega poročevalca s sledečo opazko: «Bilo bi zanimivo videti, kako se brdo vjemala poedina določila pogodbe z italijansko-jugoslovenskim paktom priateljstva iz leta 1924.»

PREDAVANJE STEPANA RADICA

— Zagreb, 2. oktobra. Danes v soboto ob pol 19. priredi organizacija HSS v Zagrebu v veliki dvorani Selaškega doma predavanje za svoje člane in za povabljene goste. Predaval bo predsednik HSS Stepan Radić o letošnjem zasedanju Društva narodov v Ženevi, kjer je, kakor znano, Radić zastopal našo državo kot prvi delegat.

VLADA OVIRA REFORMO LOKALNE FINANČNE UPRAVE

— Beograd, 2. oktobra. Najnovejša reforme finančnega ministra predvidevajo ukinitve oddelka za samoupravne proračune, ki je bil ustanovljen s poslednjim zakonom o proračunskih dvanajstih. Ta ukrep bo zadel v prvi vrsti lokalne finančne, kojih saniranje zavisi od pravilno organizirane službe v ministristvu. Na ta način napoveduje vlada na eni strani reformo občinskega zakonodajstva, predvidevajoč pri tem reformo lokalnih financ, to je občinskega gospodarstva, na drugi strani pa onemogoča to reformo. Proti ukinitvi samoupravnega oddelka se izjavljajo predvsem gospodarski krogi. Verjetno je, da bo finančni minister vendarle upošteval upravičene interese občinskega gospodarstva ter odstopil od svoje namere.

SLOVESEN SPREJEM NAŠIH AVIJATIKOV V BUKAREŠTI

— Beograd, 2. oktobra. Naše ministristvo za zunanje stvari je prejelo uadno poročilo da je naša vojna zračna eskadrila 4 aeroplanov dospela na aerodrom v Bukarešti dopoldne ob 10.05. Bila je zelo slovesno sprejeta po vsem ministru Dimitrescu v sprejemni velikega števila častnikov. Danes dopoldne je je aeroklub priredil čajanko, zvečer pa vojni minister slavnostni banket. Naši avijatiki se vračajo jutri.

— Beograd, 2. oktobra. Povodom poleta naših avijatikov preko madžarskega ozemlja je madžarska vlada zvečer izdala komunikacije in o tem obvestila našo vlado. V tem komunikaciju pravi, da naši avijatiki niso kršili madžarske suverenitete, ker njihov polet preko Madžarske niti ni bil nameravan, niti tendenciozan, temveč se je to zgodilo iz nesporazuma.

PADEC HERRIOTA

— Pariz, 2. oktobra. «Ere Nouvelle» poroča, da namerava Herriot odložiti vodstvo radikalne stranke. O tej svoji nameri je že obvestil svoje prijatelje kakor tudi člane vodstva stranke. Na strankinem kongresu, ki se bo vršil od 14. do 17. t. m. v Bordeauxu, bo Herriot obrazložil vzroke tega svojega koraka. Kandidature za njegovo mesto se niso postavile. Caillaux je tozadevno ponudbo odklonil. V poštev pridejo kot kandidati še Malvy, Renoult, Daladier in Chaumet. List pravi nadalje, da so neprestani napadi socialistov in gotovih posebno radikalnih krogov v lastni stranki povzročali Herriotu težkoče, zlasti se je pa čutil prizadetega od očitka, da je v vstopom v Poincaréjevo vlado izdal svojo pravo misljo.

Nova poljska vlada

— Varšava, 2. oktobra. Listi objavljajo polslužbeno listo nove poljske vlade pod predsedstvom maršala Pilsudskega. Ministrski predsednik in vojni minister: Pilsudski, notranja dela: general Sladkowski, dosedanj komisar za Varšavo, zunanji posli: Zaleski, finance: Klarnar, poljedelstvo: Nijemadovski, agrarna reforma: Tanijevič, železnice: Ramecki, socialna politika: Jurkijevič, pravosodje: Meysztort, industrija in trgovina: Ljablovski, prosveta: še nezasedeno.

DEMISIJA NOVE UPRAVE J. N. U.

— Beograd, 2. oktobra. Nova uprava Jugoslovenskega novinarskega združenja je vsled močnega pritiska opozicije v vprašanju novinarskega kluba v Beogradu podala ostavko. Radi tega se bo v Beogradu vršil izredni kongres najkasneje tekom meseca dni.

FAŠISTOVSKI UKREPI

— Rim, 2. oktobra. Danes so bili podpisani dekreti, s katerimi je 15 italijanskih emigrantov izgubilo italijansko državljanstvo. Med njimi so fašistovski disident poslanec Rocca, bivši direktor svoječasne fašistovske glasila «Nuovo Paese», Mussolinijev tajnik Fascolo in bivši načelnik tiskovnega urada Cesare Rossi, ki je igral, kakor znano, veliko vlogo v Matteottijevi razpravi in zbudil splošno pozornost z objavo svojih spominov iz l. 1924. Omenjene 4 osebe se nahajajo trenutno v Parizu, kjer izdajajo protifašistovsko revijo z naslovom «Il Nuovo Paese», v kateri ne napadajo tako zelo fašizma, kakor Mussolinija in njegovo okolico. Italijansko državljanstvo so izgubili tudi direktor katoliškega lista «Popolo Donati», demokratski poslanec Cicotti, znani zgodovinar Salvemini, republikanec De Ambris in drugi.

ANGLIJA PROTI FRANCO-SKO-NEMŠKEMU BLOKU

— London, 2. oktobra. Washingtonski poročevalec «British United Press» piše, da v ameriških diplomatičnih krogih ne pripisujejo posebne važnosti sestanku med Chamberlainom in Mussolinijem, ker predvlastno naziranje, da se Evropa vrača k predvremnemu stanju ravnotežja med velesilami in da propada duh Društva narodov. Obstaja bolazen, da Anglija ni naklonjena sporazumu med Francijo in Nemčijo. Po mišljenju washingtonskih diplomatičnih krogov bo poskušala Anglija približati se Nemčiji, ako ji to ne uspe, bo ustanovila proti nemško-francoskemu bloku alijanso med Anglijo, Italijo in Španijo in balkanskimi državami z izjemo Jugoslavije.

ODGODITEV SEJE FINANČNEGA ODBORA

— Beograd, 2. oktobra. Plenum finančnega odbora je končal danes svoje delo glede pregledovanja objektov broderskega sindikata. Seje finančnega odbora so odgode ne za nedoločen čas ter se bo prihodnja seja sklicala pismeno.

TEHNIŠKA OPREMA NAŠE VOJNE MORNARICE

— Beograd, 2. oktobra. V Boki Kotorski se te dni nahajajo zastopniki škodove tovarne za topove. Pregledujejo stanje naših vojnihi brodov ter se zanimajo posebno za one objekte, katere je treba popraviti in preskrbeti z modernim orožjem.

STRAHOVIT CIKLON OB KITAJSKI OBALI

— Tokio, 2. oktobra. Radi strahovit tega ciklona se je potopilo na kitajski obali brodovje 200 japonskih ribiških ladij. Nad dvatisoč ribičev je izgubilo v valovih življenje. Parniki, ki so prihiteli ladjam na pomoč, so rešili le 10 ribičev.

STAVKA SARAJEVSKIH PROFESORJEV

— Sarajevo, 2. oktobra. Pred dnevi so stopili honorarni profesorji na sarajevski tehnični srednji šoli v stavko. Profesorji so nezadovoljni radi minimalnih honorarjev. Ministristvo je odbilo njihovo spomenico Na tehnični šoli predava v cellem 27 profesorjev. Le 7 profesorjev predava samo 3 do 4 ure mesto potrebnih 7 do 8 ur na dan. Pouk se vrši samo v najnujnejših predmetih. 20 profesorjev izvala popolno stavko. Škoda je velika. Staršev se je polastila velika nevolja proti šolski oblasti. Dijaki postopajo po mestu ter se veselo počitnic, ki se jih niso nadejali. Javnost je mnenja, da bi morale oblasti čimprej ugoditi nezadovoljnim profesorjem ter na ta način vspostaviti pouk na tem važnem zavodu.

Jugoslovenske ulice v Pragi

— Zagreb, 2. oktobra. Občinski svet v Pragi je na eni svojih zadnjih sej imenoval nekatere svoje ulice z imeni glavnih mest Jugoslavije. Tako so nekatere ulice dobila imena: Jugoslovenska ulica, Beogradska, Ljubljanska in Zagrebska ulica.

Povodenj na Barju

Iz vasi Lipe na Barju iam poročajo, Povodom težkih katastrof, ki so zadale Slovenijo, so se vse pristojne oblasti zanimale za svoje občine, od povsod so prihajale vesti, le na našo vas ni nihče mislil. V vseh krajih je voda že odtekla, a naša polja pokriva še vedno 2 m visoka voda. Vse naše trudopolno delo celega leta, vsi naši pridečki so uničeni. Voda je pridrla v naše hiše in hleve in stoji sedaj že pett dan, kar povzroča ljudem velik strah in skrb. Vsa živina, stodeča na zasilnih odrih, je vsled neprestane mokrote prehlajena. Poročati o tej težki nesreči nismo mogli preje, ker ni mogel nihče do nas, a tudi nihče iz vasi.

Ljudje trpe tudi v hrani veliko pomanjkanje, kajti voda je uničila tudi vse po naših shrambah in kletih. Kar se je dalo rešiti, ni mogoče skuhati, ker je voda zalila naše peči in ognjišča. Nihče si ne more predstavljati žalostnih razmer, ki vladajo v vasi. Prosimo pristojno oblast, da si ogleda to žalostno sliko. Pomagajte ubogim Barjanom, ki jim voda že peti dan uničuje imetje!

Tržne cene v Ljubljani

Kg govejega mesa 15—19, jezika 18—19, vavpor 9—10, pljuč 6—8, jeter 18—19, ledje 15—19, možganov 18—19, loja 10—12,50, kg telejega mesa 20, II. vrste je kg 17—18, jater 25, pljuč 20, kg prašičjega mesa 19—22,50, pljuč 10, jeter 15, ledje 25, glave 7,50, parkljev 6, slanine trebušne 18, slanine ribe in sala 20, slanine mešane 19, slanina na debelo 19, masti 25, šunke 35, prekajenega mesa 30—32, prekajenih parkljev 8—10, prekajene glave 10, jezika 35, kg kostrumovega mesa 13—14, jagnjetine 20, konjskega mesa 6—8, kg krakovskih klobas 45, debrecinskih 45, hrenovk 35, safalad 35, posebnih 50, tlačenk 30, po prekajenih krakovskih 32 do 35, suhih krakovskih 67, prekajene slanine 25—30, piščanec majhen 15—18, večji 20—25, kokoši 25—35, petelin 25—30, raca 25, domač zajec 10—30, kg karpa 25—30, linja 25, ščke 35, postvri 55—60, klina 15—20, mrene 25, pečenke 15, liter mleka 2,50—3, kg surovega masla 40, čajnega masla 55, masla 45, bohinskega sira 36—44, sirčka 9—10, par jaje 2,50—3, liter vina 18—20, čaša piva 3,25, vrček piva 4,50—5, steklenica piva pa 5,25—5,50, kilogram belega kruha 6, črne 5 in 8, rženega 5, kg hrusk 3—10, kg jabolk 2—8, ena limona —75, 1 kg orehov 12, luščjenih orehov 34, češpelj 4, 5 do 6, suhih češpelj 10, kg grozdja 8—12, breskev 6—3, liter brusnice 8—10, kg kave 42—74, pražene 50—100, kg sladkorja 13,50, v kockah 15,50, kavne primesi 22, riža 7—12, liter namiznega olja 20, jedilnega 18, vinskega kisa 4,50, navadnega kisa 2,50, kg soli 3,50, kamene 3,75, celega popra 52, mletega 54, paprike III. vrste 24, sladke paprike po kakovosti 58. — Liter petroleja 7, kg testenin 8,50—12, pralnega luga 3,75, čaja 76, kg moke št. 10 je 5,50—6, št. 11 je 5—5,50, št. 12 je 4—4,50, št. 3 je 3,75, št. 5 je 3,75—4, kg kase 6—7, ješperja 6—8, ješperjčka 10—13, otrobov 2,50, koruzne moke 3,50—4, koruznega zdroba 4—5, pšeničnega zdroba 6,50, ajlove moke 8—9, ržene moke 5, q pšenice 310—320, rži 235—260, ječmena 225—240, ovs 210—250, koruze 220—230, q premoga 43,50, kubični meter trdih drv 150, mehkih drv 75, q sladkega sena 100, pol sladkega sena 80, kislega sena 75, slame 50, kg glav-nate solate 2—5, ajserice 3—5, endivije 3 do 5, poznega zelja —75—1, rdečega zelja 2—3, kislega zelja 3,50, ohrovt 1—1,50, kar-fijol 12—16, kolerab 3, kolerab podzemlje 1, kg špinat 4—5, paradižnikov 3—4, kumar 1,50—2, kumarje za vksavanje 15—18, fižola v stročju 4—5, luščjenega 3—4, čebu-le 2—2,50, česna 5—7, krompirja 1,25—1,50, repe 1, kisle repe 3, korenja 1—2, peteršilja 3, zelenjave za juho 3, kg zelene paprike 20—25.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Zagrebska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Caurh 10,9425 Pariz 161, London 274,80, Milah 212,50, Newyork 56,50, Praga 167,75, Berlin 13,475, Dunaj 798. Inoz. borze. Curih: Beograd 9,1425, Pariz 14,55, London 25,10, Newyork 51,725, Milah 19,45, Praga 15,32, Dunaj 73. Trst: Beograd 47, London 129, Newyork 26,60, Praga 78,50, Curih 51,9.

CIRKUS PAT & PATACHON

je od danes dalje v „Kino IDEAL“
Prvič v Ljubljani Prvič v Ljubljani
Predstave ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.

Trpljenje naših rojakov v Italiji

Iste dne, ko so se odigrali v Trstu znani dogodki med fašisti in karabinjeri, ki so se končali s smrtjo enega fašista in s težkimi ranami, prizadetimi drugemu fašistu in nekemu karabinjerju in ki so povzročili odposlank visokega izrednega komisarja fašistovskih organizacij za tržaško pokrajino, so se poganjale fašistovske tolpe tudi po Krasu. O teh incidentih so v bolj ali manj jasni obliki poročali že razni listi. Ne bo odveč, ako te dogodke na kratko zopet opišemo in označimo pri tem enega glavnih krivcev. Tistega dne se je odpravil iz Trsta kamijon s fašisti v uniformi, toda brez pušk. V Sežani so se ustavili, ker jim je zmanjkalo bencina. In tedaj se je zgodilo nekaj neverjetnega. Bencin jim je preskrbel tenente milice Grazioli, ki je ob enem tajnik fašistovskih sindikatov na Krasu. Kot poročnik milice mu je poverjena naloga, da skrbi za red in varnost na Krasu, kot tajnik sindikatov ima nalogo, da skrbi za člane sindikata. In ta mož je dal bencin tistim, o katerih je moral vedeti, da ga bodo rabili v to, da prestrašijo ljudi po Krasu, da se bodo po raznih gostilnah napajali in nasitili in da bodo za plačilo razbijali pohištvo in ranili krčmarje.

Z hincinom, ki jim ga je preskrbel tenente Grazioli, so se peljali v Lokve, kjer so se ustavili v gostilni bivšega župana Muhe, ki je sicer pri fašistih in pri italijanskih oblastih persona gratissima. Tam so se najeli in napili. Ko je bilo treba plačati, so rekli, da bo že plačal njih kapetan, ki jih je poslal. Ko je krčmarjev sin hotel vedeti za njegovo ime, mu tega niso hoteli povedati. Ko pa si je hotel zabeležiti številko avtomobila, so ga napadli in težko ranili. Razbili so tudi pohištvo in posodo v gostilni in tako povzročili škodo več tisoč lir. Nato so se odpravili proti Škocijanu, kjer se je odigrala slična scena v Gombačevi gostilni. In pot je šla dalje v Ilirsko Bistrico, kjer so se zopet najeli in napili brezplačno ter si preskrbeli takisto brezplačno bencin. Ker je bilo ljudstvo radi

teh dogodkov silno razburjeno in ker so o stvari poročali tudi zunanji listi, so uvedli preiskavo, na podlagi katere so ugotovili krivce in jih baje tudi aretirali. Tenente Grazioli pa je še vedno na svojem mestu in ni znano, da bi bilo uvedeno kako postopanje proti njemu.

Gentilijeva šolska reforma je prinesla v italijansko šolo marsikaj novega. Če smemo smatrati to reformo za Italijo na splošno za dobro, ne vemo. Tega tudi ne bomo preiskovali. Ker ima reforma za osnovo takozvano nemško delavno šolo, je jasno, da znači revolucijo v šolskem pouku. Mi jo moramo in hočemo opazovati samo v toliko, v kolikor zadeva nas.

Pri Slovencih je razpita ta reforma prav zato, ker nam je požrla slovenski pokuk na ljudskih šolah. Tozadevna čredba bi bila prišla brez dvoma pod sedanjim režimom tudi brez Gentilija in brez njegove reforme. Le slučaj je nanesel, da je prišlo oboje vzporedno in ni v vzročni zvezi med seboj.

Ker po Gentilijevi reformi šolske ure niso posvečene toliko resnemu delu, kolikor igranju (risanje, petje, telovadba, ročno delo, izlet, nazorni nauk v naravi), smo se bali, da ta čisto italijanska šola-izgradnja ne bo veselo nadomestilo za resen pouk, ki ga je gojila prejšnja šola v materinščini. To je bila nekaka dobra stran te nove italijanske šole. Pa ima ta dobra stran tudi svojo slabo stran, ki jo močno odtehta, da otroci šole ne smatrajo za nekaj resnega in se je jezikovni pouk italijanščine vrši zgolj le v medsebojni konverzaciji ob igri, vse drugo je stranska stvar. Otroci šole ne smatra za šolo, ona mu je igrarišče, v kolikor mu nudi zabavo, v kolikor pa se vrši resen pouk, se omejuje na slaslovesne domovine, ki so otrokom radi nemuljivih izrazov in večnega premlevanja ene in iste stvarine priskutni kar se da, da komaj čakajo, da gredo preko njih.

Maurice Boue:

23

Škrivnost „Črne žene“

Roman.

Te besede so moje zle slutnje le potrdile. Nobenega dvoma ni več bilo, da so neznanci merili le name in na mojo hčerko.

Nisem smela več izgubljati časa. Še isti dan sem obvestila oblastva, kaj se je pripetilo.

Orožniki so nemudoma pričeli s preiskavo. Toda odkrili niso ničesar. Tajnostveno in nenadejano kakor so neznanci prišli, so tudi odšli. Izginili so brez sledu.

Vse te okolnosti niso bile take narave, da bi mi mogle vrniti izgubljeni pokoji. Če sovražnika poznaš, ni težko boriti se proti njemu ali se ga izogibati. Toda kako naj se branim pred napadi sovraga, ki mu ne poznam namenov in ne vidim bodala? Res da se je v meni vzbudil povsem določen sum in so mi zle slutnje kazale sme: sovražnika: toda kako sem mogla nastopiti zgolj s slutnjami in z nepodprtimi sumničenji proti možu, o katerem mi je srce govorilo, da je glavni in edini povzročitelj nočnega napada?

Tako sem živela v neprestanem strahu. Često sem ponoči planila iz sna, menec, da se je priplazil v sobo sovrag

s pretehim zakrinkanim obrazom. Nisem več mogla mirno spati: zlovesne sence so mi vstajale v snu in mi rušile počitek. Nervoznost se me je jela polastiti in moje zdravje se je slabšalo od dneva do dneva.

Govorila sem o svojih zlih slutnjah s starim Joelom, ki mi je bil vdan do groba.

— Vi morate proč od tod, gospa, mi je svetoval. Odpotujte čimprej, zakaj če ostanete še dolgo na gradu, boste umrli od strahu.

— A kam naj grem, dobri moj Joel?

— Kamorkoli. Vzemite svojo hčerko seboj in odidite daleč od tod. Čimbolj priprosto zavetišče si boste izbrali, tem bolj boste na varnem.

— Da, gospa! V svojih mladih letih, ko sem še služil za mornarja, sem bival v Morgatu. Tam ne poznajo banditov; sami dobri in pošteni ribiči žive v vasi in okolici.

— Ali poznaš kako hišo, kjer bi mogla za nekaj časa najti pribežališče?

— Že dolgo je tega, kar sem bil poslednjič v Morgatu; toda če mi dovolite, odpotujem še danes in poizvem za primerno stanovanje.

— Danes še ne, jutri!

— Dobro je, gospa! Jutri torej odidem. Čez dva dni se je Joel vrnil. Našel je bil v Morgatu samotno hišo, ki je že dolgo časa stala prazna. Brez odlaganja sem pripravila svoje kovčke in ko

To je italijanska šola, iz katere prinese otrok ob koncu leta nekaj patriotskih pesmi, par novih pojmov o domovini in nekaj risb; uspehi v pisanju, risanju, računstvu so minamalni. Vpliv šole na otrokovo izobrazbo je tedaj sila majhen, vpliv na njegovo narodno čustvo je še manjši. Pod natezalnico patriotskih besed je izmučen in mrzi šolo in učitelja.

Komaj stopi v krog družine, jedva je par tednov iz šole, že pozabi vse. Njega zanima domača govorica, njega zanimajo knjige, ki jih bereta oče in mati. Šola ga ni naučila, uči ga življenje, prisiljen se ni naučil, naučil se bo iz veselja v domači besedi, da bo razodeval prebrano ali zapisano tudi drugim v domači besedi.

Naši domovi bodo postali šole. Vsak slovenski dom šola za se. V te domove Gentilijeva reforma ne seže; tudi ne bo igranja, tu bo resno učenje iz veselja, priprava za življenje, ki hoče ohraniti materino besedo.

Ko smo pri tem, naj omenimo posebne težave za slovensčino, ki so se vršili v Gorici lanske leto. Slovenski starši so pošiljali svoje otroke v te težave polnoštevilno, znamenje, da so se zavedali pomena, ki ga ima materin jezik, ki je duša vsakega posameznika, za človeka. Oblast je te težave izvajala. Prepovedala jih je, češ, da smatra vsako skupno poučevanje treh in več otrok za šolo.

Vprašanje nastane, kaj store oni slovenski starši, ki imajo nad tri za pouk zrele otroke, ki bi jih radi poučevali v materinščini? Ali morajo vložiti prošnjo, da smejo odpreti šolo? Prošnjo bo seveda odobila. Ali pa jih poučevati v dveh skupinah?

Na to vprašanje italijanska vlada gotovo ne bo dala odgovora. In tudi ni možno, da ga da. Starši bodo storili svojo polno dolžnost, vestneje in uspešneje nego reformirana šola.

Končni izid volitev v zbornico

Tudi usoda v obliki žreba proti konzumarjem. — Od 48 mandatov so dobile napredne stanovske organizacije 30, klerikalci z Jelačinom 8, radikali 3, radičevci 1, neopredeljeni 4, Nemci pa 2 mandata.

Včeraj popoldne je volilna komisija zaključila svoje delo. Po zadnjem pregledu glasovnic so se izvršile še nekatere korekture. Tako se je v I. obrtniški kategoriji naknadno ugotovilo, da ima z enim glasom večine kandidat Jelačinove liste g. Hafner, župan v Škofji Loki, tako da je napredni kandidat g. Fran Plečnik propadel z enim glasom. To se je zgodilo zato, ker je bil prvotno na kandidadni listi mesto gosp. Plečnika g. Grom, ki pa je pozneje odstopil. Posledice tega je bila, da je odpadlo mesto na Plečnika, na Groma 80 glasov. Ako bi se ne bila zagrešila ta pomota, bi bil z ogromno večino prodir napredni kandidat. Pri zadnjem pregledu glasovnic v I. kategoriji se je tudi ugotovilo, da gg. Weigl in Stermecki nista dobila enako število, kar bi imelo za posledico žreb, ampak, da je bilo na eni listi ime g. Weigla črtano in pripisan g. Stermecki, ki je imel tako en glas več. Slovensko trgovstvo je nedvomno obžalovalo, da je tako po naključju odpadel eden njegovih najpomembnejših delavcev in sodrukov.

Končno je bilo izvršeno žrebanje ostalih treh kandidatov v I. trgovsko

kategorijo. Žrebanje se je vršilo na ta način, da so se listki z imeni vseh v posest prhajajočih kandidatov vrgli pod kontrolno komisije v žaro. Ko je bilo vse pripravljeno, se je vrnil v sobo predsednik volilne komisije vss. Levičnik, ki je določen, da potegne usodne listke. Žreb je odločil pri vseh treh spornih kandidatih v prid naprednim kandidatom. Tako so izvoljeni zdaj še trije stanovsko zavedni možje in sicer gg. Heng, Elsbaier in Cvenkelj. Mnogo smeha je povzročila duhovitost zborničnega člana g. Schreya, ki je v šoli narekoval predsedniku volilne komisije, katere kandidate naj izžreba. In res je v vseh treh slučajih obveljala njegova želja.

Nato je bil sestavljen končno protokol o delu volilne komisije, ki je s tem zaključila svoje poslovanje. Novo zastopstvo Zbornice za industrijo, trgovino in obrt je torej sestavljeno takole:

Od 48 mandatov je izrazito naprednih 30, klerikalno-Jelačinova skupina je dobila 8 mandatov, SKS ima 1 mandat, napredni Nemci 1, klerikalni Nemci 1, 4 pa so neopredeljeni.

Sport

III. kolo prvenstvenih tekem

Jutri v nedeljo se odigra III. kolo prvenstvenih tekem ljubljanskega okrožja. Popoldne se srečajo na igrišču Ilirije štirje pari naših najboljših moštev. Ob 14. nastopi Primorje proti Hermesu. Primorje gre v boj kot favorit. Navzile temu pa agilnih šiškarjev ni podcenjevati, ker bodo skušali nastopiti proti Primorju z energičnim odporom. Dokazali so to v nedavno odigrani prvenstveni tekmi proti Iliriji, kjer so prvi polčas držali odprto igro. Res je sicer, da je Hermes preteklo nedeljo izgubil proti Slovanu, vendar gre to v prvi vrsti na račun trenutne indisponiranosti moštva. Primorje se je nedavno s svojo krasno zmago nad Jadranom kvalificiralo kot eno naših vodilnih moštev in zato se bo pač tudi jutri potrudilo, da nam pokaže svojo lepo kombinacijsko igro.

Ob 15.45 si stojita nasproti Ilirija in Slovan. Seveda je tu računati na sigurno zmago Ilirije, ki pa ji bo trenutno v prav dobri formi se nahajajoči Slovan trd oreh. Tekmi bosta obenem nekaka presoja moči Ilirije in Primorja, ki se prihodnjo nedeljo srečata v prvenstveni tekmi. Obe tekmi se vršita na igrišču SK Ilirije.

Ostale tekme: igrišče Ilirije: Ob 9. Primorje rez. : Hermes rez. ob 10.30, Ilirija rez. : Slovan rez. igrišče ASK Primorje: ob 9. Slavija : Krakovo, ob 10.30 Panonija : Reka.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Hazena Atena : Ilirija

Jutri popoldne ob 11. se odigra na igrišču Atena v Tivoliju prvenstvena hazenska tekma med prvima družinama Ilirije in Atena. Prvenstvena tekma med obema družinama velja v Ljubljani za nekaj hazenski »derby« in zato je umetno, da vlada zanj obilo zanimanja. Računati je pač s sigurno zmago Ilirije, ker bo Atena nastopila v oslabilni postavi brez Zupančičeve in Cimpermanove. Vsekakor pa ni podcenjevati agilne atenske družine, ki se je v prvenstvenih tekmah vedno izkazala za izvrstnega nasprotnika.

— Kolesarska dirka za prvenstvo Slovenije. Jutri se bo vršila na tradicionalni progi Vrhnika - Logatec v dolini 6 km kolesarska dirka za prvenstvo Slovenije. Ob 14.30 bo dirka vrhnikiških kolesarjev, glavna dirka pa je točno ob 15. Udeležbo se je vsi naši najboljši dirkači, člani ljubljanskih in mariborskih kolesarskih klubov. Istočasno se vrše tudi gorsko - prvenstvene dirke kolesarske Ilirije in kolesarske sekcije ASK Primorje. Vsi prijatelji lepega kolesarskega sporta so vabljeni.

— Kolesarski Podsavez Slovenije. Gorsko - prvenstvena dirka Slovenije za leto 1926. se vrši v nedeljo dne 3. t. m. na progi Vrhnika - Logatec km 6. Dirka se vrši ob vsakem vremenu. Z ozirom na številne prijave vrše se predirke ob 13. oziroma 13.30. Odločilna dirka ob 15. Vrhniški kolesarji startajo ob 14.30. Istočasno se vrše tudi klubske gorske - prvenstvene dirke kolesarske »Ilirije« in kolesarske sekcije A. S. K. Primorje. — Gorska proga Vrhnika - Logatec nudi sportnikom največji užitek, na gotovih točkah je možno dalje časa sle-

ditii interesantnemu razvoju dirke. Start in cilj je določen ob času, da se ga zamorejo udeležiti tudi izletniki, kateri pridejo na Vrhniko s popoldanskim vlakom.

— Prvenstvena tekma BSK : Jugoslavija odlojena. Radi tekme proti Romuniji, za katero je savezni kapetan izbral beogradske igralce Perela, Rodina, Ivkovića in Sekulića je beograski podsavez odložil prvenstveno tekmo BSK : Jugoslavija na poznejši čas.

— Kolesarsko društvo »Sora« v Sent Vidu nad Ljubljano priredi dne 3. oktobra ob 2. popoldne cestno dirko na progi Sent Vid - Kamnik (kolodvor) in obratno. Prireditelj sporta se ujudno vablilo. — V slučaju neugodnega vremena se vrši dirka 8 dni pozneje. — O d b o r. 875n

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota 2. oktobra 1926; katoličani: Tom; pravoslavni: 19. septembra, Trofim; muslimani: 24. rebi-ul-evela 1345; židje 24. elula 5687.

Jutri: nedelja, 3. oktobra 1926; katoličani: Kandid in Gerard; pravoslavni: 20. septembra, Evstatije; muslimani: 25. rebi-ul-evela 1345; židje: 25. elula 5687.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: »Bela Golgota«. — Ljubljanski dvor: »Hočem samo njo«. — Kino Ideal: Cirkus Pat & Patachon.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Kino Matica: »Bela Golgota«. — Ljubljanski dvor: »Hočem samo njo«. — Kino Ideal: Cirkus Pat & Patachon.

SPORTNE PRIREDITVE.

Nogomet: ob 14. Primorje - Hermes; ob 15.45 Ilirija - Slovan na igrišču Ilirije. Hazena: Atena Ilirija ob 11.00 v Tivoliju.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Bahovec, Kongresni trg; Ustar, Sv. Petra cesta; Jošt, Celovška cesta.

Solnce zaide danes ob 17.40, vzide jutri ob 5.59 in zaide ob 17.39.

Mesec zaide danes ob 16.11, vzide jutri ob 2.11 ter zaide ob 16.39.

Triglavanski klic abiturijentom

TOVARIŠI ABITURIJENTI!

Sedaj, ko stopate na akademsko življenje, se vam bo odločiti za to ali ono akademsko kulturno društvo. Sledili boste pač svojemu svetovnemu in življenjskemu nazoru. Tudi J. A. D. »Triglav« pričakuje, da okrepite njegove vrste. Niso vam neznana naša načela in naše delo, vendar bode odločitev jasnejša, ako se seznauite s smernicami, ki nas vodijo:

1.) Verujemo v veliko нравno silo slovenskega duha in iščemo v slovenskem etičnem gibanju rešitve iz socialne bede. Zato vstrajamo na tem, da se otresemo zapadnih vplivov in se bolj in bolj poglabimo v pristno slovensko miselnost in čustvovanje. Temu cilju bodo tudi poslednje posvečeni naši debatni večeri.

2.) Naš narodnostni vzor ni le okrepitev in procvit naše domovine, temveč stremimo za skorajšnjim zblžanjem in ujedinjenjem Bolgarov z nami. V tem pravcu hočemo delati naprej in bomo delali na to, da se skliče čim prej jugoslovanski študentski kongres, ki se ga udeleže tudi Bulgari.

3.) Stremimo za krepko, vseh strankarskih primesi prosto stanovsko organizacijo, ki bo slovenske visokošolce ugodno zastopala doma in v tujini. Isti duh pa hočemo zanesti tudi v gospodarske in humane dijaške institucije.

4.) V tekočem poslovnem letu se hočemo posvetiti ne le dosedanjemu podrobnemu delu na stanovskem in strokovnem polju, temveč bomo delali za npravnim podvig in čustveno izobrazbo našega visokošolstva. Naš bližnji smoter je akademsko pevsko društvo na ljubljanski univerzi v smislu dosedanjih društvenih tradicij.

Kdor je z nami, dobrodošel!

Za odbor J. A. D. »Triglav«:

Boris Kuharič,
t.č. predsednik.

ZBIRAJTE MILODARE ZA POPLAVLJENCE!

no klet, ki bi mi služila za skrivališče, kadar bi bila sila najhujša. Delavci, ki sem jih v to svrhu našel, so bili sami tuji.

Prišlo mi je na misel, da se povrnem na grad. Ali Joel mi je resno odsvetoval in tako sem sklenila, da povratek odložim za nekaj časa.

Tak je bil položaj, ko se je nekega dne na moje neizrečeno začudenje pojavil pred menoj Artur de Kerbervé. Prišel me je pozdravit, mi je dejal. Slučajno je bil zvedel pri nekem morgatskem gostilničarju, ki ga je mimo njegove krčme zanesla pot, da stanuje v vasi vdova kerbervevskega graščaka. Začudil se je, ali je vsaj hlinil začudenje nad mojim samotarskim življenjem, ter mi ponudil svojo pomoč. Bila sem osupla od tolike hinavščine in prikriti brezsrčnosti. Ves čas ko je govoril, so visele njegove oči na moji dražestni hčerki, in čuden ogenj je gorel v njih. Dejal je, da je Jeanne tako ljubka, da bi mi jo najraje ugrabil in odpeljal seboj.

Ko je odšel, mi je strašna slutnja stisnila srce. Čutila sem, da preti mojemu detetu in meni velika nevarnost, ki ji niti vedela nisem označiti. Le slutila sem jo v globini svojega srca.

Naslednji dan je bila sobota, dan Joelovega obiska.

— Dragi Joel, sem ga nagovorila, ko je prišel, nevarnost, ki visi nad

mojo in Jeannino glavo, še ni minila, nasprotno, se je še povečala. Sovražnik je odkril moje skrivališče. Evo ti kovčka, v njem imaš dovolj bogato življenje. Kupi hišo ob obali, kjer ti bo prišlo. Vzemij seboj mojo Jeanno, izročam ti jo kot svoj najdragocenejši zaklad. Jaz ostanem še nekaj časa v Morgatu, da odvrnem sleherni sum. Zakaj čutiš, da sovražniku ni do mene, nego le do mojega deteta. Čez nekaj časa, ko se bo ozračje nekoliko sčistilo, pridem tudi jaz za vama. Dotlej pa: Srečno in na svidenje!

Joel me je verno poslušal in solze so mu zalivale oči. Brez ugovaranja je izvršil, kakor sem mu naložila, in še tisti večer sem ostala sama v hiši s smrtno bolestjo v srcu. Ali tožila nisem; čeprav mi je bilo od neodoljivega hrepenja po predragem detetu hudo pri duši, mi je vendar blažila bol sladka zavest, da je moja Jeanne na varnem.

Dnevi so mi tekli počasi kakor večnost. Jela sem pisati pričujočo povest svojega življenja. Ne vem več, kolikokrat sem jo začela in zopet zavrgla. Napravila sem si dnevnik, v katerega sem si beležila uro za uro svoje bol, svoje trpljenje in muke, ki so me navdajale, odkar sem se prstovoljno ločila od svojega dragega deteta, edinega upa in edine moje sreče, ki mi je še ostala na tem svetu.

Vremenske zanimivosti naših krajev

Zanimanje za vremenske pojave. — Razvoj vremenskih katastrof. — Ljubljana in njena okolica v vremenskem oziru. — Značilni pojavi temperature, vlažnost, megle in nevihte, trajanje neviht, padavine, sneg.

V zadnjem času so se v naših krajih že parkrat ponovile vremenske katastrofe s tako silo, kakršne ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Zato je razumljivo, da se je pojavilo veliko zanimanje za vremenske neizgovorne, o katerih nam pa znanost doslej žal ne more dati točnih pojasnil. V šoli se obravnavajo vremenska vprašanja zelo malo in še to skrajno površno. Vremenoslovje ostane mladini dovoljkrat zapuščen kraj. Upajmo, da bodo vremenske neizgovore zadnjih let v tem pogledu prinesle gotove obkrožne izjemne pojave, da bo vremenoslovje postalo eden najzanimivejših predmetov v naših šolah.

Temperatura pri nas.

Vremenoslovje je razmeroma mlada veda, ki ne razpolaga še s tako bogatimi in dognanimi izkušnjami, kakor ostala področja teoretične in praktične fizike. Morda je ravno v tem dejstvu iskati razloga, da je krog interesentov za vremenoslovje razmeroma majhen. Dnevni potek temperature v posrednih krajih zahteva desetletna opazovanja in zabeleževanja, predno doženemo gotove zake stalnosti. Že iz vsakdanjega opazovanja je znano, da ima temperatura v jutranjih urah gotov minimum, da temperatura tekom dneva raste, dokler ne doseže med 2 in 3. uro popoldne svojega vrha in prične proti večeru zopet padati. Čim bolj se bliža julij, tem bolj se maksimum temperature premika k 3. uri pop. V tem času je solnce davno preokračilo kulminacijo, to je svoj najvišji in najbolj strmo točko na nebu. Zakasnenje temperature je v zvezi s kontinentalno klimo, ki ji pripadamo tudi mi v naših krajih. Dnevni potek temperature se na Kranjskem ujema s potekom v Celovcu. Edina izjema je mesto Ljubljana. Ta zanimiv pojav pripisujejo vremenoslovci blagodejnemu vplivu mestnih stavbnih kompleksov. Povprečna temperatura je v mestih nekoliko višja, kakor na deželi in celo v neposredni mestni okolici. Ta razlika v temperaturi se giblje od 0,5 do 1 stopinje. Za naše mesto trde celo, da jo je mogoče občutiti s prostim čutilom in sicer ob poletnih in zimskih večerih, ako zapustimo mesto in se napotimo v bližnjo okolico in nazaj grede.

Vremenoslovec Hann je nadalje ugotovil, da se ponavljajo v naših krajih povprečne temperature v poletnih mesecih mnogo stanovitneje, kakor pa v zimskih mesecih, ko so te temperature mnogo izpremenljivejše. Ljubljana izkazuje v tem oziru največje anomalije. Nestanovitnosti izhajajo zlasti iz vpliva Jadranskega morja na naše podnebje. Ta vpliv iz tržškega zaliva na naše kraje je najbolj intenziven oktobra meseca. Najboljše dnevni porastek temperature so ugotovili zopet v Ljubljani in sicer je to navadno okrog 1. aprila. Temperatura naraste v toku 5 dni za 1,02 stopinje C.

Podnebje v drugih krajih.

V normalnih zimah ostane povprečna dnevna temperatura v Kranjski gori skoro 4 mesece pod ničlo, v Ljubljani 76 dni, v Črnomlju 51 in v Ptuj 66 dni. Trst in Gorica na pr. pa sploh ne poznata slane. Temperatura je v Kranjski gori nad 5 stopinj 198 dni, v Črnomlju 241, v Ptuj 237, v Sv. Križu pri Trstu 292 dni. Nad 20 stopinj dosežejo 4 do 6 tednov kraji na kranjski meji proti Istri in Hrvaški. V vinorodnih krajih doseže temperatura vsaj 14 dni 20 stopinj. Pri dnevni temperaturi 5 do 6 stopinj prirčno kmeti s prvimi selvami, jaro pšenico, rž, oves in grah prenašajo take temperature z lahkoto. Med 6 in 10. januarjem pritienejo navadno najhujši mrazi. V zadnji tretjini tega meseca imamo ponavadi slano, pa tudi tople vreme s padavinami. K. Dežman je opazoval, da se oglašijo prvi zvončki v ljubljanski okolici ponavadi 12. februarja. Nato sledi v naših krajih doba hudega mraza.

Okrog 20. febr. raste temperatura do približno sredi marca. Med 17. in 26. marcem beležimo zopet nazadovanje temperature in hude zimske vihte. Začetkom aprila se pojavijo prve pomladanske temperature s povprečno dnevno temperaturo 9 do 13 stopinj. Sredi meseca se nebo ponavadi zopet stemni. Toda pomlad je na poti. Drevesa vzcveto po vrsti. Najprvo breskve 9., češnje 12., slive 20., jabolane in hruške pa 23. in 24. aprila. Z juna prihajajo čedalje večji toplotni valovi, od severa pritiskajo ponoči še vedno mrzle zračne plasti. Noči so zato še zelo hladne. V prvi polovici junija zraste toplota, v drugi zopet nazaduje. Julija še vedno raste toplota. Začetkom avgusta pada temperatura, od 9. do 13. avgusta naraste, nakar pada do konca septembra. Oktobra meseca prične deževno vreme, oblačno nebo preprečuje prehitro padanje temperature. Koncem novembra se ponavljajo navadno zadnji toplotni valovi. Vremenska opazovanja ugotavljajo da moramo 6 do 7 krat v 10 letih v Ljubljani računati s minimalnimi temperaturami pod —15 stopinj. V Kočevju celo vsako leto. Dve ali tri zime padejo pod —20 stopinj. V Kočevju so zabeležili tudi temperature pod —30 stopinj. V Trstu pa so na pr. prav redke temperature pod —5 stopinj. Razlika med najvišjimi in najnižjimi ljubljanskimi temperaturami je znašala naj več 60,2 stopinje. Povprečna temperatura ni vsako leto enaka. Toplim letom sledi mrzlejša in obratno. Prof. Bruckner je ugotovil, da obstoja najbrže 35-letna periodična temperaturna »menljivost. Drugi računajo, da traja periodičnost v temperaturnih pojavih 30 do 45 let. Temperaturne izpremembe vplivajo seve na človeški organizem. Posebno važno je vprašanje, ali je zrak suh ali pa vlažen in mokrotn. Temperature izpremembe škodujejo človeškemu organizmu,

zlasti ako so združene z visoko vlažnostjo, dotim prenaša suhe temperature razlike človeško telo razmeroma lahko. Od tod pojava, da je ljubljanski zrak higijenično slab, daji ne izkazuje hudih temperaturnih izprememb, ker je pač zrak zelo vlažen. Dnevne temperature izpremembe so približno na celem Kranjskem enake. Dnevne temperature razlike 12 do 14 stopinj so prav redke. V Ljubljani so jih tekom 25 let opazovali samo trikrat. V tropičnih krajih so take izpremembe povsem izključene. Dogajajo pa se v sibirskih in severoameriških krajih.

Zanimivi so nadalje vremenskovni podatki o megli v Ljubljani. Po dosedanjih opazovanjih posveča megla treh mesece decembra meseca najmanj 8 krat, januarja 7, februarja 6, marca 3, aprila 2, maja 4, junija 4, julija 5, avgusta 9, septembra 13, oktobra 10 in novembra 7 krat, to je 7 dni v mesecu. Decembra meseca obledi megla rada trikrat po ves dan nad mestom.

Zanimivi so nadalje podatki o Ljubljani in o povprečni temperaturi te vode v Ljubljani za januar so ugotovili povprečno temperaturo (vse veljavno za 14. uro) 5,4 stopinje, februar 6,4 stop., marec 7,5 stop., april 11 stop., maj 13,2 stop., junij 17,2 stop., julij 19,3 stop., avgust 19,1 stop., september 15,3 stop., oktober 12,8 stop., november 8,3 stop. in december 5,8 stop. Ljubljana je potemtakem večji del leta toplejša kakor pa zrak nad njo. Januarja meseca je celo za 7,7 stopinje toplejša. Najbolj oblačni meseci so v Ljubljani oktober in november, najvedrejši julij in avgust. Jesen je bolj oblačna, pomlad vedrejša.

Padavine.

O padavinah v naših krajih obstojajo prav zanimiva vremenska opazovanja. Naši kraji se nahajajo v sredi treh zelo jakih vremenskih činiteljev. Na eni strani vzhodno-evropskega deževnega režima, na drugi strani Sredozemskega morja in končno leže pod vplivom Atlantskega oceana. 30 do 35 odstotkov padavin opade na jesenske mesece. Zato spadajo naši kraji sredozemskemu režimu, imamo pa tudi zimske padavine 16 do 18 odstotkov. V tem času nas obišče vzhodnoevropski režim. Na Kranjskem sta januar in februar najbolj suha meseca. V sledečih mesecih rastejo padavine in doseže vrhunec v jesenskih mesecih, osobito v oktobru.

Zanimivi podatki.

Najzanimivejše podatke pa so vremenoslovci nabrali na ozemlju med tržškimi zalivom in Savsko dolino, torej na goriškem Krasu proti Julijskim alпам in Snežniku. Tu se vzdiguje kraško gorovje s svojimi podaljški kakor močnega barjera proti dež prinašajočim oblakom z Jadranskega morja. Oblaki se dvigajo povprečno 1000 m visoko, kar povzroča silno kondenzacijo oblakov. Tako se kopičijo ogromne količine vode, ki se izlijejo potem v velikih padavinah. Ako se temu pridružijo še velike temperaturne razlike, dobimo ciklonske pojave in katastrofe, kakršno smo doživeli v naših krajih, zlasti pa v Polhograjskih dolomitih zadnji dve leti. Povprečna letna padavina je v Nemčiji 65 cm, na Kranjskem pa celih 150 cm, kar pa še vedno ni ekstrem, kakor v Kotoru, kjer doseže v Crkvicah letno 517 cm. Na vsak način so taki pojavi v zvezi z vremenskim značajem celokupnega goriškega, odnosno primorskega Krasa. To ozemlje obsega 10.300 kvadratnih km. Vremenoslovci so ugotovili, da je vremenski položaj na tem ozemlju vsak dan posledica gotove začetne atmosferske akcije. Skoro 8 desetink kraškega ozemlja, kateremu pripada vremensko tudi Kranjska z Ljubljano vder kaže približno enako vremensko sliko. Vreme je v teh pokrajinah povsod skoro vse leto enako.

Deževne periode z več kot 10 dnevi so zelo redke v Ljubljani so jih tekom 30 let našli samo 12 krat. 18 dnevno deževje so ugotovili v tem času samo enkrat. Daljše in pogostejše so periode lepega, suhega vremena. V 30 letih so ugotovili 110 do z nad 10 dnevni lepim vremenom. V 21 slučajih je krasno vreme trajalo 20 dni, dvakrat celo po 39 dni. V Gorici so nekoč našli kar 66 zaporedoma lepih, solčnih dni!

Zanimivo je tudi dejstvo, da ima deževno vreme večjo vztrajnost, kakor lepo vreme. Toda oktober dela izjemo. Dasi je izrazito deževen mesec, prinaša čisto tudi lepe dni z očitno tendenco po stanovitnosti. V kranjskih dolinah so našli povprečno 30 snežnih dni na leto. V Črnomlju 34, v Novem mestu 30 in v Poljanah 28. V Ljubljani pade povprečno prvi sneg 4. novembra, zadnji pa 12. aprila. Najbolj zgoden je bil sneg 3. oktobra l. 1853. L. 1852 je zapadel šele 29. januarja, kar je vremenski rekord. L. 1873 je snežilo tudi 31. maja.

Nevihite in viharji.

Poglavje zase so nevihte in viharji. Grmenje se sliši povprečno 15 km daleč. Ako poteče po blisku 40 do 50 sekund, potem ni pričakovati groma. Maja meseca imamo v Ljubljani 3 dni z nevihtami, meseca junija 7, julija 6, avgusta 5, septembra 3, oktobra 2 dni. V pomladnih mesecih skupaj 5 dni. Poleti 19 dni, jeseni 5 in pozimi 0, letno 30 dni z nevihtami. Pomladi in poleti skrbijo za oblake nad našimi kraji kontinent, jeseni in pozimi pa morje. 70 odstotkov ljubljanskih neviht traja četrto do eno ure. Nevihte začetkom pomladi in pozimi so navadno kratke, poleti postajajo daljše, septembra dosežejo maksimum 2 ur. Večina neviht divja v Ljubljani med 3 in 4. popoldne. Zanimivo je tudi, da so nevihte s severa in juga najkrajše, nevihte z zapada in juga-

pada, torej od morja pa najdaljše. Nevihte z juga ali jugozapada so redke. Hitrost neviht je približno 30,4 km na uro. V Franciji znaša 41,3 km. Lokalne nevihte, ki se zbirajo nad vrhovi gora in ki se razvijajo ponavadi zvečer ali ponoči, nimajo smeri. V popoldanskih urah je hitrost neviht najmanjša, v ponočnih urah največja, do 46 km. Tudi pomladi in poleti je hitrost neviht majhna, jeseni pa največja. Oblačne mase ne vise tako nizko, kakor se običajno misli. Premikajo se navadno v višini dveh, treh km in se razširjajo zlasti navpično do 10 km. Viharji z juga ali severa pa so zelo redki. Orkanske nevihte se najraje pojavljajo z jugozapada. Orkanov z vzhoda sploh še niso opazovali. Nevihte in viharji sledo naravnost suženjsko smerem izobor.

Prosveta

Narodno gledališče v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 20. zvečer.

Nedelja, 3. oktobra: Macbeth, tragedija.

Premiera. Izven.

Ponedeljek, 4. oktobra: Hlapci, drama.

Red D.

Torek, 5. oktobra: Zaprt.

Sreda, 6. oktobra: Doktor Knock ali Triumf medicine, satirična komedija. Premiera. Izven.

Četrtek, 7. oktobra: Zaprt.

Petek, 8. oktobra: Macbeth, tragedija.

Red E.

Sobota, 9. oktobra: Drugi breg, drama. Premiera. Izven.

—

Otvoritev sezone v Narodnem gledališču v Ljubljani. Otvoritvena predstava v ljubljanski drami bo v nedeljo, dne 3. oktobra ob 20. zvečer in ne, kakor smo potemtakem poročali, v soboto. Igrali bodo »Macbetha«, znamenito Shakespearjevo tragedijo v Zupancičevem prevodu in v režiji profesorja Šesta. Igra je opremljena z originalnimi novimi kostumi in dekoracijami. Sodeluje ves dramski ansambl, pomnožen z bivšimi gojenci Dramatične šole ter z zborom stalnih statistikov. Naslovno vlogo igra g. Levar, Lady Macbethovo — ga. Marja Vera, ostale važne vloge so v rokah gg. Rogoza, Skrbinska, Lipaha itd. — Prihodnja premiera bo v ponedeljek 4. oktobra ob 20. uri zvečer. Uprižorili se bodo Cankarjevi Hlapci v režiji g. Skrbinske. Hlapcem sledi v sredo 6. t. m. nova premiera, in sicer »Doktor Knock« ali »Triumf medicine« v režiji g. Šesta. Red predstav je razviden iz zgorajga dramskega repertoarja. Operni repertoar se objavi v torek, dne 5. t. m.

—

Zamorske duhovne pesmi tvorijo tretji del sporeda koncerta, katerega priredi v Filharmonični dvorani v ponedeljek, dne 4. oktobra t. l. ob 20. uri koncertni pevec g. William Gwin. Kakor smo že omenili, je Gwin rodom Američan ter je dalje časa živel na svojih posestvih ob reki Mississippi obdan od Črncev. Tu je imel priložnost študirati naprave in način petja tega plemena, ki se silno rad shaja ob cerkvenih slavnostih in čigar pesmi so prazaprav spontani izrazi religioznega navdušenja, ki se pojavlja pri verskih shodih in sestankih. Zato te pismi pravzaprav nimajo avtorja in so nastale v najpriprostejšem duhu v verskem entuzijazmu. Obenem so te pesmi tudi edine ameriške pesmi, ki jim gre pravzaprav naziv narodne pesmi, ker so nastale v narodu samem. Pesmi same preveva duh upanja in vere v pravičnost in bratstvo. V njih se izpolnjujejo evangeljske besede, da bo vsak človek slednje prah in osvobodec svojega jarma. Koncertni pevec jih je pel v raznih glavnih centrih Evrope in žel povsod za nje največje navdušenje.

—

Koncert Zlatka Balokovića. V sredo zvečer je priredil Zlatko Baloković v zagrebškem glasbenem zavodu svoj prvi koncert, odkar se je vrnil v domovino. — Razume se, da je bila dvorana nabito polna in da je žel Baloković za svoja izvajanja viharne aplavze. Izvajal je Dore Pejačevićovo Slovansko sonato, Wienjawskega Koncert D mol, Goldmarka Addagio, Rimski-Korzakova Himno Solncu, Csolta Libela, Gardnerja iz Canebraka, Baloga Tužna pesem severa, Brahmsa Valček in Kreislerja virtuozni Tambourin chinois. Baloković je spremljala newyorška pianistka Miss Miriam Allen. Hvaležni Zagrebčani so poklonili Balokoviću nebroj lavorjev in venec. Po koncertu je priredil Baloković s svojo soprogo v dvorani hotela »Esplanade« za svoje prijatelje in častitelje razkošno večerjo, ki ji je prisostvovalo 80 oseb iz najboljšega zagrebškega umetniškega sveta. Prisotna je bila tudi mati Balokovićeve žene. Družba se je živahno zabavala. Posebno veselost pa je vzbudila kinopredstava o načinu, kako sta Zlatko Baloković in njegova mlada soproga preživela medene tedne v samotni pristani daleč od velenemesta, prepuščena samim sebi. Vsa dva so jima dovažali z avtomobilom potrebna živila, ki sta jih pa sama pripravljala. Baloković pridi še popularni koncert, in sicer v nedeljo 3. oktobra v Balkankinu.

—

Pevski koncert dne 4. oktobra 1926. v Filharmonični dvorani. Drugi del koncertnega večera, katerega priredi koncertni pevec g. William Gwin v ponedeljek zvečer v Filharmonični dvorani obsega pesmi iz XVII. stoletja. Angleška glasba je pri nas silno malo poznana, saj na malokaterem koncertnem sporedu srečamo kakoga angleškega avtorja. Popolnoma nepoznana pa je angleška glasba starejše dobe, čeprav je ona izredno bogata na svojih notranjih lepota. V ospredju skladateljev tedanje dobe stoji Henrik Purcell, organist kr. dvora. Da njegovo delo prav presodimo, moramo poštevat, da je bil predhodnik svetovnih mojstrov Bacha in Händla. Zaman iščemo pri njegovih sodobnikih lepše melodične linije, plemenitejšega zanosa in razlikovitosti oblik kakor jo očituje glasba tega najodličnejšega za-

GRADIŠČANSKE NARODNE NOŠE, slične madžarskim. Kakor znano, je pripadala Gradiščanska do mirovne pogodbe Madžarski in od tod tudi sličnost v nar. nošah.

stopnika angleške klasične dobe. Svoje skladbe je pisal v prvi vrsti za svečane ceremonije na angleškem dvoru. Brez dvoma bo ta koncert po sestavi svojega sporeda eden najzanimivejših, kar jih je bilo v zadnjem času v Ljubljani. Na tretji del sporeda, ki obsega zamorske duhovne pesmi, se povrnemo jutri. Občinstvo pa vabimo na poset. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjigarni.

Sedem sezon mariborskega gledališča

Z novo sezono prehaja mariborsko gledališče v stalnejše razmere, kajti z dostojnejšo subvencijo so prenehale vsaj deloma materialne skrbi, ki so neprestano ogrožale njega obstoj. Popolnoma v redu je, da bo bodajo trdnjega podlaga prišla do izraza tudi pri izbiri repertoarja, a tudi kvalitativno, do boljšega umetniškega vsvarjanja. Zdi se, da se pripravljajo že prihodnja sezona v tem znamenju.

Nepravilni bi bili, če bi ne obrnili pogleda na pretekli sedem sezon, nekoliko začetniških sezon, ko se je ustanavljalo in utrjevalo naše gledališče, kajti če prelistamo knjigo svojih doživitev v mariborskem gledališču, moramo priznati, da je bila ta doba izredno bogata, včasih naravnost blagoslovljena od srečnega naključja in posejana od izredno velikih umetnin.

Dramatično društvo, ustanovljeno leta 1919, je vršilo z navdušenjem in v polni meri svojo dolžnost, kakor je društvo z dilatanti pač to moglo storiti. Z novo svobodo pa se je razlegel iz vseh krogov klic po stalnem gledališču, po gledališču umetnikov. In takrat je pripeljal veliki mojster Hinko Nučič četo krepkih značev, ki so na škodo svojim umetniškim ambicijam, a za to s tem večjo požrtvovalnostjo prišli graditi novo slovensko talijo na severni meji.

Prvi dve sezoni, ki ju je vodil g. Nučič, sta stali v znamenju drame. Danes se mi zdi, da je dosegla takrat drama previsoko stopnjo, kajti nobena poznejši sezon je ni več dosegla in to je nekako psihološki moment, da se je publika pozneje napram dramam ohladila in jo v veliki meri zanemarljivo. Pa kaj čuda, saj smo doživeli kar v začetku, kar v prvi sezoni Jurčičevega »Zugomera«, Finžgarjevo »Verigo«, Ibsenove »Strahove«, Funktovo »Tekmo«, Bernstejnovega »Tatua«, Lengyelov »Tajfuna«, Ogrizvičev »Hasanaginico«, Tolstega »Moč te meč«, Kraigherjevo »Skoljko«, Vojnovičevo »Smrt majke Jugoviće«, Cankarjevega »Kralja na Betajnovci« itd.

Drugo sezono so otvorili Cankarjevi »Hlapci« in nadaljevali njegovo »Rohuščanje« v dolini šentflorjanski, Majcenova »Kasijak«, Novčanova »Veleja«, Remčeva »učiteljica Pavla«, Finžgarjevo »Razvaline življenja«, Vojnovičev »Ekvinokcij«, Tolstega »Vstajenje«, Shakespearjevo »Sen kresne noči«, Ibsenova »Heda Gabler«, Strindbergov »Smrti ples« in »Vampir«, Schönherjeva »Otroška tragedija« in »Zemlja« itd.

Po prvih poskusih se je začela uveljavljati tudi glasba: Hervey: »Mamzelle Nitouche«, Blodek: »V vodnjaku«, Heuberger: »Ples v operi«, Kalman: »Jesenski manever«, Ofenbach: »Orfej v podzemlju«, Strauss: »Valček čare in druge.

Ob koncu druge sezone je zapustil Nučič mariborsko gledališče in dramo je prevzel Valo Bratina, ki ji je vtisnil naslednjih 5 sezon tudi pečat svojega umetniškega občutja in navadil občinstvo s svojimi sijajnimi inscenacijami. Za intendanta pa je postavil ministrstvo dr. Rad. Brendiča, ki je posvetil svojo posebno pažnjo glasbenim delom in dosegel v pridobitvi gospoda Mitroviča, da je florirala na našem odru celo opera.

Tretja sezona nam je dala Čehovega »Strička Vanjo«, Strindbergovo »Očeta«, Cankarjevo »Za narodov blagor« ter Jakoba Rudca, Ibsenovega »Sovražnika ljudstva«, Schnitzlerjevo »Ljubimka«, Galsworthyjevo »Borbo«, v glasbi pa Nedbalovo »Poljsko kric«, Straussovega »Cigan-barona«, Smetanovo »Prodano nevesto« itd.

V četrti sezoni smo videli med dr. Gogoljevega »Revizorja«, Molierjevega »Namišljenega bolnika«, Andrejeve »Dni našega življenja«, Arčibasevo »Ljubosumje«, Remčeve »Učiteljkarje«, Strindbergovo »Veliko noč« in Zolajevga »Ubijaca«; glasba pa nam je nudila Albinjevega »Barona Trenka«, Offenbach. »Hoffmannove pripovedke«, Gounodovega »Fausta«, Verdijskega »Traviato« in Mascagnijevo »Cavallero rusticano«.

V peti sezoni so dali dramo svoj znak Surgučev »Jesenske goslic«, Hasencleverjev »Omstran življenja«, Hauptmannova »Hanice pot v nebesa«, Gogoljeva »Zenitev«, Thoma »Magdalena« in Remčeva »Magla«, v glasbi pa Parmov »Zlatorog«, Puccinijeva »La Boheme«, Bizetova »Carmen«, poleg teh Webrov »Carostrelec« in Kalmanova »Čaršiška knežinja«.

Na repertoarju šeste sezone so bili m. dr. Bahrovi »Otroci«, Molnarjev »Lilioni«, Strindbergov »Peterček«, Nicodemijev »Scampolc«, Shakespearjev »Hamlet«, Cer-

kovnikov »V vrtnicu« in Golarjeva »Vdova Rošinka«, nadalje Zajčev »Zrinjski«, Verdiev »Trubadur«, Thomasova »Mignon«, Flotowa »Marica«, Puccinijeva »Tosca« in Fallova »Stambulski rožar«.

Lanska, sedma sezona, žal ni pokazala tistega napredka, ki smo ga upravičeno pričakovali, predvsem menda radi ponesrečene izbire repertoarja, pa tudi drugih neprilik, ki umetniškemu razvoju niso bile kaj ugodne. Izmed novitet lanske sezone omenjamo Remčev »Zakleti grad«, Cerkenikov »Greh«, Tolstojeva »Sadove prosvete«, Sofoklejev »Kralja Ojdic«, Molierjevega »Zlahtnega meščana«, Shakespearjevega »Beneškega trgovca«, v opernem repertoarju pa Foersterjevega »Gorenjskega slavčika«, Ipayčevega »Možička«, Kienzljevega »Evanjeljnika«, Leharjevo »Veselo vdovo« in Kalmanovo »Grafico Marico«.

Ze ta kratek pregled repertoarja sedmerih sezon mariborskega gledališča nam kaže, koliko bogastva je nudilo do sedlej gledališču svoji publiki. Priprani smo, da bo tudi odslej napredovalo od stopnje do stopnje svesto si svoje kulturne misije, svesto si pa tudi hvalne publike.

Za prihodnjo sezono, ki prične z oktobrom, nam obeta uprava mariborskega gledališča med drugimi naslednja dela: Zupancičev »Veroniko Deseniškor«, ki bo ob enem otvoritvena predstava, Cankarjev »Za narodni blagor«, Pecijs Petroviča »Zemlja«, Begovičeva »Božja gloveka«, Turgenjeva »Natalije«, Langerjevo »Periferij«, Shakespearjev »Kar hočeta«, Hauptmannov »Bobrov kočuh«, Strindbergove »Tovarnišče« itd., v operi pa Leoncavallove »Pagliacice«, Masseneto »Manon«, Puccinijeva »Madame Butterfly«, Verdievega »Rigoletto« itd. Na repertoarju so dalje tri nove opere z Offenbachovo »Lepo Heleno« na čelu, v drami pa tudi več popularnih ljudskih iger ter tri mladinske predstave, meljnimi Gasparjeva noviteta »Divji mož«.

Dr. P. Strmšek.

Sokol

— Sokol I. V soboto 2. t. m. je na Taboru običajen družabni večer.

Vsesokolski zlet v Pragi in nestrpljivosti katoliške cerkve. Znano je že, da so prepovedali visoki cerkveni uradi na inicijativno papežev prestoplice članom sokolskih društev na Poljskem, v Jugoslaviji in v Lužickem Srbskem udeležbo na veličastnem vsesokolskem zletu v Pragi, češ da je to protikatoliška prireditev, da se splošni mučenika Jana Husa, katerega spominski dnevi so se vršili o priliki zleta. Znano je tudi, kar je bilo pred zletom odločno povedano, da so se prireditelji zleta čuvali vsega, kar bi žalilo verski čut udeležnikov. — Kljub tej odločni izjavi prirediteljev zleta je pokazala cerkev ipak svojo nestrpljivost napram Sokolstvu (ki seveda zletu ni najmanj škodila, pač pa nasprotno koristila).

V tem je razvidno neumestno vmešavanje cerkvenih organov v čisto strokovne manifestacije Sokolstva in sovražno ter stvarno neopravičeno stališče cerkve proti tej največji slovenski instituciji. Ker stoji Sokolstvo z ljubeznijo v službi za blagor našega ljudstva brez stanovske razlike, brez vsake verske nestrpljivosti, namerava — kot smo informirani — odločno protestirati na pristojnih mestih proti nezasišnemu napadu cerkve na sokolske vrste. Sokolstva seveda ne bodo ni ta ni drugi napadi odvrnili od začrtane poti za srečo in blagor slovenskih narodov.

— Češki Sokolov je bilo l. 1871. 10.000, danes jih je v republiki Češkoslovaški 600.000! To je delo! To delo naj bo zgled celemu svetu in predvsem Slovonom!

— »Vestnik Sokolský« je najbolj razširjen strokovni list češkoslovaškega Sokolstva; izhaja v 44.000 primerkih!

— S 1. oktobrom t. l. dalje je po sklepu skupščine JSS v Djakovem prepovedano vsej sokolski decii (6.—14. leta) kajenje in uživanje alkoholnih pijač. Od 1. oktobra dalje velja torej za vsa sokolska deca tale zapoved: »Sokolski decii je obvezno in stalno zabranjeno uživanje alkoholnih pijač in kajenje. Kdor se pregreši proti tej naredbi, bo izključen iz sokolskih vrst in ne sme več v sokolsko telovadnico, ne sme nositi kroja, ki ga nosi sokolska deca in ne sme več nastopati pri javnih telovadbah. — Sokolska društva, bodite zvesti čuvarji naše mladine!

— »Naša radost«, list za sokolsko deca prinaša v 9. številki sledečo vsebino: Pozor na 1. oktober. — Albin Cebular: V zlati Pragi — Ali ste se slišali? — Na tleh. — E. G. Naši češkoslovaški bratji na VIII. zletu v Pragi. — Sokolska gesla. — Albin Cebular: V jeseni. — Uganke. — Zastavice.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 3. oktobra 1926

— **Sodišča za vojno škodo odpravljena.** V četrtak je pravosodni minister podpisal ukaz, s katerim so odpravljena vsa tri sodišča za vojno škodo. Vse agende teh sodišč preidejo na oddelke sodišča za vojno škodo, ki ostane v pravosodnem ministru.

— **Zahteve najemnikov.** Danes dopoldne se je zglasila pri ministrskem predsedniku in ministru za socialno politiko številna deputacija zastopnikov najemnikov iz vse države. Deputacija je zahtevala, naj se stanovanjski zakon podaljša vsaj še za 4 leta.

— **Jubilej naših srednjih šol.** Glavna uprava profsorskega društva je naročila posebnemu odboru, naj zbere vse potrebne gradivo za veliko spominsko delo, ki izide povodom proslave 200-letnice naših srednjih šol.

— **Konferenca zobotehnikov v Zagrebu.** Kakor smo že poročali, se bo vršila jutri v Zagrebu konferenca delegatov vseh zobotehniških organizacij naše države. Poleg diskusije o važnih stanovskih zadevah bo na konferenci rešeno tudi vprašanje ustanovitve Saveza jugoslov. zobotehnikov.

— **Cekovne nakaznice preko 30.000 Din.** V zadnjem času se je večkrat zgodilo, da posamezne pošte niso imele na razpolago dovolj gotovine za izplačilo večjih zneskov, nakazanih s čekovnimi nakaznicami. Da se tem nedostatkom odpravi, bodo v bodoče pošta hranilnica in nje podružnice vsako odposlano čekovno nakaznico preko 30.000 dinarjev brzojavno avizirale izplačilni pošti (v kolikor izplačilna pošta ni zbirna pošta) in se bo za vsako tako brzojavno avizirano čekovno nakaznico pobrala od računovodstva posebna pristojbina v znesku 20 dinarjev.

— **Resolucija o zaščiti avtorskega prava.** Mednarodni kongres za avtorska prava v Varšavi je sprejel predlog, glasom katerega naj traja zaščita avtorskega prava 50 let po avtorjevi smrti. Sprejel je bil nadalje v celoti zakonski našt o avtorskem pravu, kakor ga je izdelalo mednarodno književno in umetniško združenje.

— **Se ena posledica znižanja uradniških doklad.** Po uredbi o znižanju uradniških doklad se odvzema majorjem aktivne vojske 10 odstotkov, kapetanom 5 odstotkov doklad. Toda major in kapetan I. klase so imeli doslej enake draginske doklade. Na ta način bodo sedaj kapetani prejeli večje doklade kakor majorji. Kapetani, ki so padli na bojnih poljih, se tolažijo vsaj s tem, da jim ostanejo višje draginske doklade.

— **Iz urada za zavarovanje delavcev.** Radi neklih nesoglasij, ki so se pojavila v ravnanju v Beogradu, je podal predsednik ravnateljstva beogradskega Okrožnega urada in član Osrednjega urada v Zagrebu industrijske Vasa J. Jovanovič ostavko. Zanimanje organizacije so bile obveščene, da nadzorni odbor ni potrdil ostavke.

— **Državni arhiv v Novem Sadu.** Prosvetno ministrstvo je sklenilo prepustiti zgradbo ženskega učiteljskega v Novem Sadu osnovnemu državnemu arhivu, kjer bodo zbirali arhivsko gradivo iz cele Vojvodine. Doslej zbrano gradivo bo urejeno po najmodernejših načelih.

— **Aeroklub v Splitu.** Zastopniki splitskega meščanstva so sklenili ustanoviti aeroklub v Splitu, ki bo propagiral nacionalno aviatiko.

— **Nova gimnazija v Ohridu dograjena.** Ob priliki svojega zadnjega poseta v Ohridu se je kralj zanimal tudi za dograditev gimnazijskega poslopja, ki so ga začeli graditi že Turki. Sedaj je poslopje dogotovljeno. Staro gimnazijsko poslopje bo izpremenjeno v ljudsko šolo.

— **Vedenje dijakov med počitnicami.** Poverjenstvo UJU v Splitu je poslalo prosvetnemu ministru spomenico, v kateri odločno protestira proti neredni upravitelji učiteljskega poslopja, da morajo dijaki začetkom šolskega leta prinesiti od občinjskih odnosov cerkvenih oblasti potrdilo o lepem vedenju med počitnicami. Poverjenstvo zahteva, da ministrstvo to naredbo takoj prekliče.

— **Nov načrt razredne loterie.** Po dosedanem načrtu je znašalo število srečk v vsakem kolu 150.000. Ker se je izkazalo, da je to število nezadostno, bodo s prihodnjim letom povišali število srečk v vsakem kolu na 250.000. Največji dobiček v najrečnejšem slučaju bo znašal 4.200.000 dinarjev (dosedaj 1.900.000 Din). Cena srečke je povišana od 80 na 100 dinarjev.

— **Trgovski dar poplavlencem.** Trdka Drago Schwab v Ljubljani, ki ob elementarnih nevarnostih ne čaka dolgo s svojim darom, je tudi tokrat darovala za poplavlence Din 1000 z željo, da bi vsak po svoji moči segel hitro v žep in prispeval za nesrečnike. Le na ta način se bo prizadetim vrnila nada in ojačil pogum, da bodo njihovi domovi obnovljeni. Trgovci, sledite zgledu!

— **Novi vojni red »Ekspres«.** Danes je izšel žepni vojni red »Ekspres«, zimska izdaja, veljavna od 1. oktobra t. l. v običajni, splošno priljubljivi obliki. Z ozirom na precejšnje spremembe voznega reda v Sloveniji in ostali Jugoslaviji ter z ozirom na popolnoma novi vojni red Jadranske plovidbe, Avstrije in Italije bode gotovo vsakdo, ki količikar potuje, rad takoj segel po letni novi izdaji. Cena običajna 10 Din za izvod. Dobiva se po vseh večjih knjigarnah in na vseh postajah pri potniških blaginjah. Naročila sprejema Administracija voznega reda »Ekspres«, Ljubljana. Borštnikov trg št. 1. — Knjižarne običajen popust!

— **Državna kmetijska šola na Grnu sporoča,** da se bo šolsko leto na tej šoli pričelo še le dne 6. novembra t. l., potem ko zapuste sedanji učenci zavod. Oni letošnji prosilci, ki bodo v šolo sprejeti, bodo obveščeni o sprejemu sredi oktobra, tako da se še lahko pripravijo za vstop v zavod. Seznam odloženj se bo vposlal ministrstvu za kmetijstvo radi event. pridelitve v druge zavode.

— **Poziv društvom v mariborski oblasti.** Veliki župan mariborske oblasti je izdal v zadnjem Uradnem listu poziv, naj vsa društva, ki imajo svoj sedež v področju mariborske oblasti, katerih pravila so sestavljena v nedržavnem jeziku, najkasneje do 31. decembra t. l. predložijo preko pristojne policijske oblasti I. stopnje pravila, sestavljena v državnem jeziku. V nasprotnem slučaju se bo smatralo, da nimajo pravil in se bodo razpustila.

— **Stanje bolnikov v bolnicah v Sloveniji.** Glasom izkaza z dne 11. septembra je bilo v vseh bolnicah v Sloveniji 2905 bolnikov. Največ jih odpade na splošno bolnico v Ljubljani (539) in na bolnico za duševne bolezni na Studencu (412). V javni bolnici v Mariboru je bilo 217, v Celju 205, v Brežicah 94, v Slovenjgradcu 92 in v Ptuj 49 bolnikov. V hraničih v Ptuj se je ob istem času nahajalo 116, v Vojniku pa 175 okrbavencev. V splošnem je opaziti, da so na zimo vse bolnice prenapolnjene.

— **Slov. plan. društvo javlja,** da se završi Krekova koča na Ratitovcu v ponedeljek 4. oktobra t. l. Poset koč v zimski sezoni je mogoč v spremstvu oskrbnika Franca Šmida v Podlunju št. 30, p. Zeleni. — Obe koči na Golici ostaneta do preklica ob sobotah in nedeljah okrbavani. — Koča na Kamniškem sedlu je definitivno zavržena.

— **Potres v Sarajevu.** V četrtak popoldne so občutili v Sarajevu močan potresni sunek, ki je trajal poldrugo sekundo. Epicenter je bil oddaljen 65 km od Sarajeva.

— **Samomordilec — filozof.** V Čakovcu se je pretekle dni ustrelil dijak — podnarednik konjeniškega polka, 22letni Zvonko Šimić. Poginjal se je kroglo v glavo in je bil takoj mrtev. Šimić je zapustil pismo sledeč vsebine: »Vprašanje, ali je po smrti življenje ali ne, bo čez nekaj minut rešeno. O, vi modri, ki si že stoletja belite glave s tem vprašanjem, pojdite za menoj! Šimić je bil nadarjen dijak in je nedavno absolviral visoko trgovsko šolo v Zagrebu.

— **Darila.** Uprava našega lista je prejela za poplavlence na Viču 100 dinarjev, katere je darovala ga. Jospina Selovin. Čuden namesto venca na krsto pokojni ga. Ernestim Schott. — Srčna hvala!

— **Smrtna kosa.** Včeraj je umrl v Ljubljani v pokopni pregledni finančne kontrole ga. Josip Hvala, soprog lastnice cvetličarne ge. Fani Hvala. Pokojni je bil vzor poštenjaka. Pogreb bo jutri v nedeljo ob 4. popoldne z Bleiweisove ceste št. 9. Blag mu spomin! Žalujemo naše iskreno sočutje!

— **Ljubavna tragedija na selu.** V dalmatinskem selu Žagar je orožnik Ivan Brlejški ustrelil svojo ljubico, nato pa si je poginjal kroglo v glavo. Bil je takoj mrtev, mladenka pa je ostala pri življenju. — V Zaječaru je ustrelila trgovca Lazara njegova priljeznica Olga Krompič, nato pa je izvršila samomor.

— **Knjižnica za slepe.** Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova ulica 12, javlja vsem svojim rednim članom, da prične poslovanje Knjižnica za slepe v Braillovi pisarni, ki so nam jo naklonile požrtvovalne slovenske dame pod vodstvom ge. prof. M. Skabernette, v prvih dneh meseca oktobra. Tozadevno pojasnilo prejmejo vsi člani o pravem času. — Odbor.

— **Zlatnik »Gazela«** — milu so našli: Marija Kočvar, Nestopla vas št. 12, pri Semiču; Ivana Sovenc, Ljubljana, Dunajska cesta 19; Marija Bider, Suha, p. Rečica ob Savinji; Marija Anžlovar, Petrušna vas; Nežika Kapus, Koroška Bela; Katarina Jazbec, Krška vas; Ursula Rotar, Ljubljana; Ulica stare pravde 3; Elizabeta Kranjc, Lipa št. 25, p. Store; Ferencak, Laško; Ivana Bokavšek, Brezovica št. 4; Kata Jakirčević, Davor; Stibrič, Zagorje; Evica Ungar, Sibenik; Marija Prkič, Split, Bilanova ulica; Marija Kumer, Slatina; Milan Vuga, Ptuj; Nikola Katusin, Netretič pri Karlovcu; Ana Kumer, Slatina; Bara Vinožganec, Šestine pri Zagrebu; Marica Perlain, Split; Ban Mladenova 7; Josip Salomon, Brod na Savi; Terezija Doberšek, Dolgi potok; Katica Leopold, Veliki Zdenec; Ferdinand Sušec, Tostovrh, p. Mislinje; Anton Eržen, Gorenja vas; Jera Jama, Kozarje; Martin Kodalič, Gurgjevac; Marija Fürst, p. d. Florečica, Spodnje Pobrežje; Marija Sandor, Nova cerkev; Franica Marinič, Berkovci.

— **Proti telesnemu zaprtju in hemeroidom,** motenju želodca in črevesa, oteklosti jeter in vranice, bolečinam v križu in hrbtu je izborno sredstvo prirodna grenčica »Franz« — Josef vsak dan večkrat zaužita. Zdravniške preizkušnje pri obolenosti spodnjih delov telesa so dognale, da učinkuje voda Franz — Josef zanesljivo razkrajajoče in vedno voljno odvajajoče. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 1327

— **Zlatnik »Zlatorog-terpentinovem milu«** so našli: Cilka Ničman, Ljubljana, Trnovski pristan 14; Marija Pinter, gostilničarka, Trbovlje-Loka; Marija Pukšič, Maribor, Kopitarjeva ul. 11; Zabukovec Frančiška, Litija; M. Bionelli, Trbovlje, Premogokopna družba, Ana Medic, Kočevje, Justa Brenčič, Gernici pri Ptuj, Franc Osojnik, Mežica, Malika Sušec, Parednova Straža pri Mislinjah, Marija Smrekar, Jesenice, Marija Artnik, Dobrava, Babka-Strle, Šiška, Jernejeva ulica 47, Ottilija Car, Zagreb, Hatzoza ul. 23, Franjo Dropučič, Sisak, Ludmila Tadej, Dubrava, Julka Antonovič, Kotorvar, Marica Božič, Vrbovsko 138, Kata Prosenčan, Nova Gradiška, N. Zupančič, Ljubljana.

— **Proti telesnemu zaprtju in hemeroidom,** motenju želodca in črevesa, oteklosti jeter in vranice, bolečinam v križu in hrbtu je izborno sredstvo prirodna grenčica »Franz« — Josef vsak dan večkrat zaužita. Zdravniške preizkušnje pri obolenosti spodnjih delov telesa so dognale, da učinkuje voda Franz — Josef zanesljivo razkrajajoče in vedno voljno odvajajoče. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 1327

— **Zlatnik »Zlatorog-terpentinovem milu«** so našli: Cilka Ničman, Ljubljana, Trnovski pristan 14; Marija Pinter, gostilničarka, Trbovlje-Loka; Marija Pukšič, Maribor, Kopitarjeva ul. 11; Zabukovec Frančiška, Litija; M. Bionelli, Trbovlje, Premogokopna družba, Ana Medic, Kočevje, Justa Brenčič, Gernici pri Ptuj, Franc Osojnik, Mežica, Malika Sušec, Parednova Straža pri Mislinjah, Marija Smrekar, Jesenice, Marija Artnik, Dobrava, Babka-Strle, Šiška, Jernejeva ulica 47, Ottilija Car, Zagreb, Hatzoza ul. 23, Franjo Dropučič, Sisak, Ludmila Tadej, Dubrava, Julka Antonovič, Kotorvar, Marica Božič, Vrbovsko 138, Kata Prosenčan, Nova Gradiška, N. Zupančič, Ljubljana.

Ceské posvícení žegnanje v soboto, 2. oktobra ob 20. uri v Narodnem domu K udeležbi vabi Česká obec.

Iz Ljubljane

— **Lj. Holandski industrijski in finančni v Ljubljani.** V nedeljo dne 3. t. m. se pripelje v Ljubljano z brzovlakom ob 11. uri dopodne na povratku iz informacijskega potovanja po naši državi skupina holandskih industrijskih in finančnikov, pod vodstvom holandskega konzula gda. Cernadaka, da tudi tu stoji v stik z gospodarskimi krogi ter se informira o naših gospodarskih razmerah. Domače gospodarske institucije, s katerimi bodo holandski gostje konferirali o aktualnih vprašanjih, jim prirede oficijelno sprejem. Za nedeljo popoldne je projektiran izlet na Bled, za ponedeljek popoldne ogled mesta in za ponedeljek popoldne ogled industrijskih naprav Združenih papirnic na Fuzinah in v Vevčah. Ob pol 6. uri popoldne prirede holandski gostje v elinemu kinu »Matica« predavanje o svoji domovini, ki ga bode ilustriral krasen film. Na to velesnimovno prireditve so vjudno vabijo vsi naši vredni krogi, zlasti pa interesi iz industrijskih, trgovskih in drugih gospodarskih krogov ter državno uradništvo. Vstop k predavanju je prost. Holandski gostje odpotujejo v torek jutraj iz Ljubljane v domovino.

— **Lj. Tamburaški odsek »Bratstvo«** vabi na vinsko trgatve, ki se bo vršila v nedeljo 3. oktobra v salona restavracije pri Levu. Začetek ob 4. popoldne. Vstopnina 5 Din.

— **Lj. Začetek predstav v ljubljanskem dramskem gledališču.** Kakor že javljeno, se odpravi dramska sezona 1926-27 s Shakespearjevo tragedijo v župančičevem prevodu: »Macbeth«. Delo je zrežiral za naš oster profesor g. Šest, inscenacija pa je deloma napravljena po zamislekih scenografa g. Vavpotiča. V tragediji nastopa skoro ves dramski ansambel, glavne vloge nosita ga. Marija Vera in g. Levar, ki predstavljata Lady Macbethovo in pa Macbetha samega. Poleg njih nastopijo še v velikih vlogah ga. Šaričeva kot Lady Macduffova, dalje g. Regoz kot poveljnik kraljeve vojske Banquo in v vlogi škotskega plemiča Macduffa g. Skrbinek. Začetek predstave je točno ob 8. uri zvečer. Konec po 11. Predprodaja vstopnic za otvoritveno nedeljsko predstavo se vrši pri dnevnih blaginjah in operi.

— **Lj. V ponedeljek dne 4. t. m.** se v pripori v ljubljanski drami Cankarjeva drama v petih dejanjih »Hlapci«. Vlogo župnika igra g. Cesar, nadučitelj ga. Jerman, učitelj in učiteljice so gđ. Debeljakova, gđ. Mira Danilova, ga. Juvanova ter gđ. Kralj. Peček in Lipah. V ostalih vlogah nastopajo ga. Vera Danilova, gđ. Jekova, gđ. Vidva Juvanova in Rakarjeva, dalje gđ. Dre-novec, Danilo, Medven, Povhe. Smer-koli, Žagar in Delak. »Hlapci« je novoro nastudiral režiser g. Skrbinek. Predstava se vrši kot prva abonmentska predstava v sezoni 1926-27 in sicer za red D.

— **Lj. V nedeljo 3. t. m. vsi na vinsko trgatve,** ki jo priredi SK Slavija v gostilni »Štor« v Vođmatu. Poleg obilnega sporeda je preskrbljeno tudi za dobro jedajo in pijačo. Vabljeni je vse sportu naklonjeno občinstvo.

— **Lj. Izpremembe v ljubljanskem gledališču.** Beograjski listi poročajo, da je dosednji intendant Narodnega gledališča v Ljubljani g. Matej Hubad na pristojnem mestu izrazil željo, da bi šel rad v pokoj. Zato bo baje začetkom oktobra rešeno vprašanje njegovega naslednika. Kakor zatrjuje beograjski listi, so najprejnejši kandidati za novega intendantu gg. Oton Zupančič, Zorman in arh. Rado Kregar.

Narodna knjigarna

Je sedaj v Stritarjevi ulici št. 2 (pred magistratom)

— **Lj. Pojasnilo.** Z ozirom na naše večerjaje poročilo o oskrbi neke nedolne ne deklare smo naprosili ugotoviti, da dotični brezvestne deklare ni oskrnil, ker so mu to pravčasno preprečili.

— **Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane.** Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 22. do 30. septembra beleži tole statistiko: Umrlj je 21 oseb, 10 moških in 11 žensk. Smrti vzroki: jetikal, rak 1, vnetje možganskih mren 1, bolezen na srcu 6, pljučnica 2, driska 1, prirojena slabost 3, starost 2, druge bolezni 4. Med tem časom se je rodilo 46 otrok, 24 dečkov in 22 deklic. Naznanjene nalezljive bolezni: skup. tifuz, bolezn 1, škrlatinka 2, davica 1.

— **Lj. Odbor za postavitev spomenika padlim iz šentpeterske fare v Ljubljani** sklicuje za nedeljo 3. oktobra ob 10. uri dopoldne v gostilni g. Zupančiča na Ahacjevi cesti 15, širši sestanek, na katerem po načelstvu natančno poročilo o svojem delu in predpripravi za postavitev spomenika. Vabimo vse one, ki se za spomenik zanimajo, posebno pa svoje padlih, da se sestane v čim večjem številu udelež. Vsi oni pa, ki se še niso spomnili dolžnosti do rajnikih in tovarišev, naj s svojo blagohotno pomočjo pripomorejo odboru do čim lepše in hitreje udeležitve plemenite ideje.

— **Lj. Vinsko trgatve priredi Olepševalno društvo** v Rožni dolini v nedeljo dne 3. oktobra na Strelišču pod Rožnikom. Začetek trgatve ob 15. (3.) uri popoldne. — Ples. — Ker je Olepševalno društvo trpelo obšutno škodo ob povodnji, ker so vsi njegovi hodniki raztrgani, se naproša slavno občinstvo, osobito ljubljance, da se v čim večjem številu udeležijo te prireditve, ker na ta način pripomorejo, da se napravljena škoda popravi.

— **Lj. Klub esperantistov v Ljubljani** otvori v torek dne 5. oktobra v šentjakovski šoli tečaj za začetnike. Kdor se želi v štirimesečnem tečaju pridobiti vefražnega mednarodnega pomožnega jezika Esperanto, naj se pripravi navedenega dne ob 19. uri. Učnina mesečno Din 15, za diake Din 10.

— **Lj. Vinska trgatve poveskega odseka »Gospodarskega in izobraževalnega društva«** za dvorski okraj, ki se vrši dne 3. oktobra v prostorih kleti restavracije Zvezda, bo prekosila vse enake vrste. Že spored,

ki se bo pomikal po dvorskem okraju okoli 17. ure, bo nudil radovalnem gledalcem dovolj zabave, kaj pa šele trgatev sama! Zato vsi v Zvezdo in sicer v spodnje prostore!

— **Lj. Gasilno društvo Moste** vabi na vinsko trgatve v nedeljo dne 3. oktobra v Moste pod Lipo. 897

— **Lj. Z ljubljanske univerze.** Gospod Josip Benčan naj se najino zglasti na rektoratu ljubljanske univerze.

— **Lj. Kam v nedeljo 3. okt.?** Vsi na vinsko trgatve, katero priredi Udruženje vojnih invalidov, vdov in sirot, Krajevni odbor v Ljubljani v gostilniških prostorih pri »Jerneju« na Sv. Petra cesti. Začetek ob 4. popoldne. Za smeh in zabavo preskrbljeno v polni meri. Na svoj račun pridejo plesalci kakor tudi sladkega grozdja željni prijatelji. Pričakujemo vsestranskega obiska v razvedrilo došlim in v pomoč podpornemu skladu vojnih žrtv. Odbor. 890-n

Iz Celja

— **c. Uradne ure na magistratu** bodo od 1. oktobra dopoldne od 8. do pol 13. ure, popoldne pa od 13. do pol 18. ure.

— **c. Ljudsko vseučilišče.** Redni občni zbor se vrši v ponedeljek, dne 4. oktobra ob 8. uri zvečer v risalnici deške meščanske šole. Dnevni red: 1. Poročilo društvenih funkcionarjev. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajnosti. Pričakuje se obilne udeležbe.

— **c. Za planince.** Dne 3. oktobra obišče večje število »Sljemenašev« iz Zagreba Mariborsko kočo na Pohorju, katero oskrbuje že od 26. septembra g. Makso Reš iz Celja. Sljemenaši pričakujejo udeležbe tudi s strani celjskih planincev.

— **c. Kavarna »Central«** v Prešernovi ulici preneha s ponedeljkom dne 4. oktobra. Prostore pričeno preurejati v tiskaršne prostore, ker se hoče Mohorjeva tiskarna na vsak način naseliti v Celju.

— **c. Sokolsko društvo v Celju** poziva svoje članstvo, da se v čimvečjem številu udeležijo jutri v nedeljo zleta v Bregami. Pojavilo se je vsled velike agitacije hrvaških Sokolov v tem kraju in bližnjih Jesenicah separatistično gibanje proti jugoslovanskemu Sokolu. Odhod iz Celja v nedeljo ob 7. uri 17 minut.

— **c. Živinski sejem.** V ponedeljek 4. okt. se vrši v Celju redni mesečni živinski sejem. Ti mesečni sejmji so se že precej udmažili. Prižene se precej živine in tudi kupčija je precej živahna.

Krasne suknje

in raglene že od Din 800 naprej ter najmodernejše damske plašče po najnižji ceni ima v zalogi trvdka

Fran Lazič, Pred škofijo 19

Iz Maribora

— **m. Tlakovanje Einspielerjeve ulice.** Po štirikratni breuspešni licitaciji je ministrstvo javnih del na intervencijo velikega župana končno oddalo tlakovalna dela v Einspielerjevi in drugih dovoznih ulicah h glavni carinarici v Mariboru mestni občini. Proračun znaša štiri milijone dinarjev. Stroški se bodo krili iz znane kadmene, ki jo pobira carinarica in ki je namenjena za vzdrževanje cest, ki vodijo neposredno k carinarici. Pred vsem pride torej v poštev Einspielerjeva ulica, ki je tlakovanja in kanalizacije res že nujno potrebna. Ravnotako pa sta potrebni temeljitega popravila Meljska cesta in Aleksandrova cesta, ki vodi končno tudi neposredno k carinarici.

— **m. Pomoč poplavlencem.** Podporno akcijo za poplavlence v mariborski oblasti so prevzeli oblastni in krajevni odbori Rdečega križa, ki so v svojem področju uvedli nabiralne akcije. Upamo, da se bo občinstvo v obliini meri odzvalo pozivu in s primernimi prispevki, bodisi v denarju, blaga ali živilih lajšalo bedo najhujše prizadetih.

— **m. Dva policijska psa** dobi mariborski policijski komisarjat. Eden je last policijskega nadzornika, drugi pa pride na državne stroške iz nekega dunajskega zavoda. Oba psa sta izvrstno dresirana in bosta dobro služila pri zasledovanju zločincev.

Gospodarstvo

Sladkorni trg

Na svetovnih sladkornih tržiščih je opaziti že delj časa tendenco naglega porasta cen. Pridnjači seveda Newyork. Povprševanje po kubanskih sirovinah se je začelo kom septembra povečalo. Rafinerija dopolnjuje svoje zaloge, ker se boji nadaljnjega porasta cen. Konec septembra najbrže starih zalog sploh več ne bo. Sladkorni trg stoji tudi pod vplivom odločitve glede kampanje na Kubi, ki se prične baje že po 1. januarju 1927, kar pomeni, da bo že v februarju pritisk na cene znatno manjši. Podražitev sladkorja podpirajo kubanski in newyorkski verizniki, obenem pa tudi govorice o izvozu kubanskega sladkorja v južno Azijo. Priznati je treba, da je situacija na sladkornem trgu v primeri z lanskim letom letos baš nasprotna. Lani je bila na Kubi in v Evropi produkcija sladkorja rekordna, dočim so letos produkcijo na Kubi umetno znižali. Poleg tega so imeli vsi kraji, kjer goje sladkorno peso, slabo vreme tako, da je pridelok zelo nazadovol. Zapadna Evropa bo morala letos uvažati kubanski in kolonijalni sladkor sploh. Tudi vzhodne Azije kot novega odjemalca ne smemo podcenjevati.

Dnevni promet na newyorku v trgu je znašal 43 do 72.000 ton. Tendence je bila najbrže eja začetkom preteklega tedna, pozneje je pa nekoliko popustila. Kubanski promet blago ucarinjeno je notiralo 20. sept. 425, 24. sept. pa 455. Terminski za septembe 271, za december 277 in 280, za januar 279 in 275, za februar 272 in 275, za maj 280 in 283, junij 288 in 291, za septem er 295 in 299.

Čvrsto tendenco so majale vesti, da produkcija na Kubi najbrže ne bo omejena. Izgledi za novo kampanjo v Evropi niso enotni. Po poročilih iz Nemčije kaže sladkorna pesa dobro, dočim kaže na Češko sl askem, v Rusiji in Franciji slabo. Po poročilih s Kube je prezident Madrado presklical svojo naredbo o omejitvi sladkorne produkcije. Svoj sklep motivira s tem, da škoduje omejitve največ Kubi, ker druge države izrabljajo konjunkturo in skušajo kubanski sladkor izpodrinuti.

— **g. Trgovina s fižolom v Sloveniji.** Fižol je letos v Sloveniji razmeroma dobro obrodil. Pradelujejo se najrazličnejše vrste, toda opaza se, da za belim in pisanim ni posebnega povpraševanja. Pač pa se zelo dobro prodaja ribičan in bñhinec. Mandolon in prepelčar, ki sta v Sloveniji zelo razširjena, se plačujeta po 2,50 do 2,75 Din za kg. ribičan se plačuje po 3,25 Din. Trgovina je zelo živahna. Po-deležsko prebivalstvo pa zelo greši v lastno škodo s tem, da prodaje prekupčevalcem, mesto, da bi svoje blago zbralo in ga ponudilo direktno izvoznikarjem, ki plačujejo mnogo boljše cene, nego pa prekupčevalci.

— **g. Trgovinska pogajanja z Nemčijo.** Ministrstvo za trgovino in industrijo je te dni zahtevalo od vseh gospodarskih korporacij v državi točne podatke, glede želi, ki jih imajo gospodarski krogi pri sklepanju trgovinske pogodbe z Nemčijo. V kratkem se bodo namreč pričela oficijelna pogajanja med našo in nemško delegacijo v svrhu sklenitve trgovinske pogodbe.

— **g. Trgovske zveze Jugoslavije z Rusijo.** Sovjetska Rusija in Jugoslavija sta na svetovnem tržišču precej hudi konkurentinji in zato je razumljivo, da trgovski stiki med obema državama miso najživahnejši. Zato tudi do danes se nimamo trgovinske pogodbe z Rusijo, kakor bi sicer bilo umestno, da se taka pogodba sklene tudi z državo, s katero stojimo v konkurenci. Po statističnih podatkih trgovinskega ministrstva je znašal naš izvoz v Rusijo leta 1921 — 120.000 ton, leta 1922 — 45 ton, leta 1923 — 54.859 ton, leta 1924 — 972.435 ton in leta 1925 — ton. Nasprotno pa je znašal naš uvoz iz Rusije leta 1921 — 51.451 ton, leta 1922 — 814.356 ton, leta 1923 2.268.608 ton, leta 1924 — 8.173.285 ton in leta 1925 — 9.290.944 ton.

ZBIRAJTE MILODARE ZA POPLAVLJENCE!

Bela Golgota

Grandiozni filmski umetvor Grozovite snežne lavine in strašna povodenj. — Obupni boj s pobesnelimi element. — Vse to je prikazano tako kolosalno, tako realistično, da ostane vsakemu ga dalcu v neizbrisnem spomnu. Najepše od najlepšega, največje od največjega, to je kritika navdušenih mnogostevnih obiskovalcev tega veličanega velenima, tega čudeža filmske tehnike! Do skrajnosti napeti dramatični momenti. Krasna vsebina, polna ljubezni in sreče, trpljenja in materinske požrtvovalnosti. Ne zamudite oledati si to najlepše filmsko delo, kar jih je dosedaj prinesla filmska umetnost.

Predstave danes ob: 3., pol 5., 6., pol 8., 9.

Pri vseh predstavah svra kompletini jazz-band orkester. — Predprodaja vsotonic od 1/211 — 1/21.

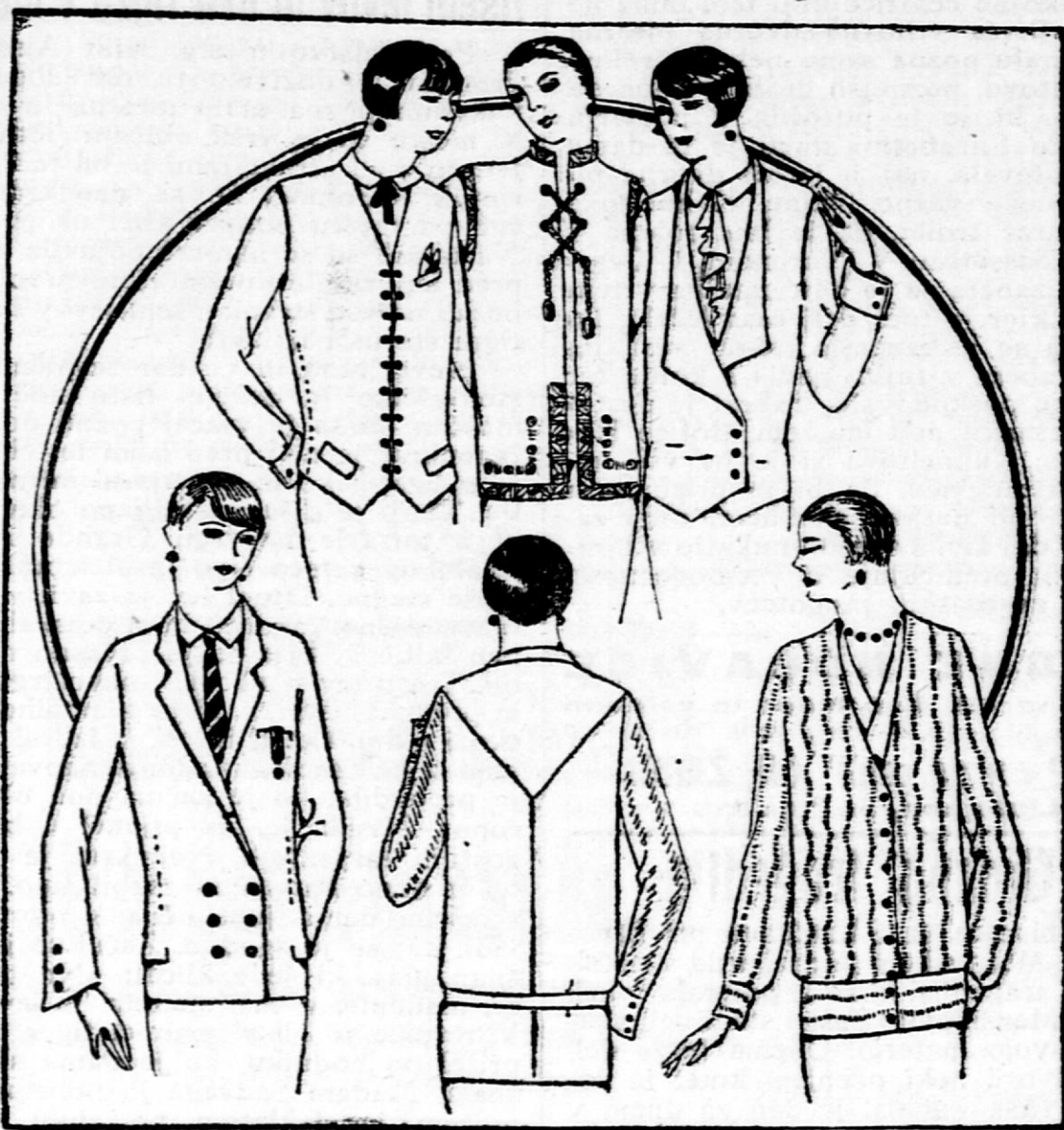
ELITNI KINO MATICA

naudobnejši kino v Ljubljani. — Sredina mesta. Tel. 124

Moda

Telovnik

Telovnik ne bi danes smel manjkati v nobeni garderobi. Ta vrsta oblačila je med vsemi drugimi najbolj uporabna ter se nosi pri vseh priložnostih. Prvotno je bil namenjen zlasti sportnikom, a se je polagoma popolnoma udomačil. V splošnem se nosi telovnik pri spornem krilu čez bluzo, pa tudi k domači obleki. Svileni telovniki so zelo prikladni za posete; volnene, obrobene z usnjem, ali pa usnjene nosijo običajno dame na motociklih ali planinskih turah.

Za dopoldansko nošnjo in za sport kažejo novi telovniki predvsem strogo noto, dočim so linije za telovnike, ki so običajni k popoldanski obleki, mehkejši in se razlikujejo tudi v finejšem blagu. Naša slika prikazuje več vrst telovnikov, ki si jih lahko skrbna gospodinja sama sešije.

Prvi v gornji vrsti je tesen, prilagojen, prirojen popolnoma po najnovejši moški modi, vendar pa v sredini ne sme biti popolnoma regularen, temveč se zapenja z dvojnimi gumbi kakor

smoking. Tak telovnik je primeren zlasti k sportni bluzi in pride v živih barvah do lepega efekta. Gumbi morajo biti iste barve kot blago in okrogli. Na spodnji strani ima telovnik dva žepa, tretji pa je na levi prsni strani z robem enake barve, kakor bluzo.

Druga slika kaže telovnik brez rokavov iz enobarvnega blaga ali svile. Ovrtni robi in robi pri rokavih so obšiti z vezjenim. Svojevrsen je način zapenjanja s svilenim vrvič, ki končuje v kvaste. Zadnja slika v gornji vrsti kaže telovnik, ki je posebno primeren za popoldansko nošnjo. K temu telovniku spada svilen bluzo običajno iz temnejše, najboljše iz črne barve. Ta model je lahko z ali brez rokavov. V spodnji vrsti predstavlja prva slika tesno prilagojen sportni telovnik s spodaj razširjenimi rokavi. Srednja slika spodnje vrste predstavlja najnovejši usnjeni telovnik z dvojno gubo na hrbtu in ozkim pasom. Zadnja slika kaže volneni telovnik, ki je zlasti priporočljiv za zimsko sezono.

Temna obleka s svetlimi gubami

Ta vrsta obleke je radi svoje enostavnosti posebno priljubljena. Baš temu je menda pripisovati, da se poslužujemo te obleke ob vsaki priložnosti. Po vrsti blaga, iz katerega je krojena, se nosi prav tako lahko kot večerna toaletna za gledališče in kot popoldanska ob-

leka za obiske. Blago naj bo temnomodro ali črno. V tem slučaju morajo biti manšete in rokavi slonokoščeno beli, ker se dajo najlažje čistiti. Če je obleka prikojena iz svile, so obšiti rozi, bež ali beli. V barvni je obleka zelo trpežna, v letošnji zimski sezoni izredno moderna in okrašena z žoržetom ali s krepdešim zelo apartna.

Ogrinjalo z monogramom

K dopoldanski obleki je za prehodno sezono in za zimsko dobo ogrinjalo neobhodno potrebno. Vsi modeli novih kostimov, pa tudi moderni plašči so razmeroma zelo globoko izrezani. Zato je vrat kljub bogatemu kožuho- vinastemu obšivu prost, kar se ob slabem vremenu neprijetno čuti. Ob takih prilikah pomaga šal čez vse nepravilnosti. Radi večje trpežnosti mora biti krojen enostaven in popolnoma gladek. Na takem šalu je zelo aparten monogram izdelan v bambusovih črtah na enem koncu v primeri barvi. Razen malega žepa na obeh koncih ne sme imeti šal nobenih drugih okrasov ter se spenja z navadno sportno iglo v apartnem vozlu.

NAJLEPŠA FRANCOŠKA ŽENA. Slika kaže Mile Mireille Sabiran, o kateri se splošno govori, da je najlepša žena v Franciji. De gustibus non disputandum.

"KLJUČ"
najboljše, najtrpežnejše
zato najcenejše

Inserirajte "Slav. Mark..."

Češki Robinson v polarnih krajih

Eskimi časte malike in Severni tečaj. — Zanimive svečanosti ob prihodu pomladi in zime.

Kakor evropski narodi, tako imajo tudi Eskimi svoje praznike, ki jih zelo vestno in strogo praznujejo. Polarni Eskimi se nazivajo Inuiti in so pogani. Vsake nove vere se boje kakor vrag križa. S tem se razlikujejo od svojih sobratov na ameriški celi in v Kanadi, ki so sprejeli krščanstvo in med katerimi delujejo zlasti francoski misijonarji. Stara, od pradavod podedovana vera velevala Eskimu opravljati verske obrede dvakrat na leto. Prve praznike imajo Eskimi začetkom polarne pomladi v maju. Ob tem času oznanjajo njihovi poglavarji veliko preseljevanje rib in svečanosti se prične potem, ko je končan lov na severne jelene. Eskimi praznujejo svoje praznike zunaj pod milim nebom.

Vsak Eskim se s svojo rodino skrbno pripravlja za praznike. Svečanost se odpre s hetmanovim prihodom. Eskimi ga pričakajo na sauh, v katerih so vprežena cela krda psov. Poglavar pride in označi, da se pričene novi lov in doba splošnega zadovoljstva. Po njegovem pozdravnem nagovoru poskačejo ženske na sani in Eskimi se vozijo z njimi po snežnih poljih. Sprejeda se vozi poglavar sam, za njim ostali Eskimi po dva in dva skupaj. Eskimi časte malika, ki ga pripeljejo v procesiji na kraj, kjer se vrše verske svečanosti. Tu ga postavijo v sneg z obrazom proti severu. Zanimivo je, da se Eskimi vedajo pomena, ki ga ima za vse zemljo severni tečaj, in da časte tečaj kot nekako vrhovno božanstvo. Poglavar stopi k maliku in odredi, naj se svečanosti prične. V kratkem govoru pojasni svojim podložnikom, da se bližajo ribe v ogromnih množinah obali in da jim pošilja dobro božanstvo mnogo hrane, da se po hudi zimi nastitijo. Moški in ženske sede med govorom na sauh in poslušajo to čudno pridigo.

Po končanem poglavarjevem govoru pristopijo moške v maskah, noseče v rokah harpune, sulice, bodala, vrvi in nože. Postavijo se v krog in čakajo, da pride godba. Ta godba je zelo primitivna. Obstaja namreč iz bobnov, piščalk, harmonike in neke vrste tamburice. Ako vsi ti kričijo instrumenti ne zadostujejo, si pomagajo Eskimi s kričanjem. Večino instrumentov izdelujejo sami, samo harmonike kupujejo od trgovcev, ki dovažajo v polarne kraje razne izdelke ter jih zamenjajo za kožuho in ribe. Presenetljivo je dejstvo, da igrajo pri eskimih na harmoniko ženske. Včasih razbijajo ženske tudi po bobnih. Koncert seveda ni prvovrsten. Čim godba utihne, poskačejo oboroženi moške svojo bojno spretnost. Igrajo se z orožjem, mečejo harpune in sulice ter skačejo okrog poglavarja kakor pajaci. Končno nastopijo maskirani moške in prvo dejanje svečanosti je končano.

Po igrah se prične verski obredi pred malikom. Staro in mlado se prime za roke in tako nastane veliko kolo. Žene in otroci stojijo v manjšem kolu med moškimi. Godba zaigra veselo poskočnico in vsi se zavrtijo v divjem plesu, ki predstavlja ribolov. Eno kolo se vrta na desno, drugo pa na levo. Vsak, bodisi ženska ali moški, mora med plesom tuliti, kar se da. Hetman pa stoji mirno pred malikom. Malik je visok običajno šest metrov in narejen iz kosti morskih živali. Plesu sledi verski obred, ki se ni zdel zelo lep. Približa se mlada, nedolžna deklica, ki predstavlja princezo ali severno vilo. Običajno igra to vlogo poglavarjeva ali kapitanova hčerka. Eskimi imajo namreč tudi svoje kapitane. To so poveljniki ribiških čolnov. V eni roki drži deklica nož, v drugi pa obroč. K deklici prižene mladega medveda, na čigar hrbtu leži koža bele lisice. Vsi nestrpno čakajo, kdaj bo deklica vbodila medveda z nožem. Čim se to zgodi, pristopi Eskim s črno masko na obrazu in zagrozi deklici, da jo ubije, ako zabode medveda. Deklica vrže vanj obroč in označi Eskima kot hudobnega duha, ki ovira lov. Eskim pada na tla, kakor da ga je začarani krog omamili. Tisti hip deklica zabode medveda. Čim se medved zgurdi na tla, priskoči premagani hudobni duh in ga odere. Meso se razreže in hetman ga razdeli pravilno med svoje podložnike. Vsi planejo s slastjo po teh svetih darilih in vsaka naselbina bi bila nesrečna, ako bi zamudila delitev medvedjega mesa.

Slavnostna pojedina bi se evropskemu žledcu najbrže gnusila. Eskimi pa jedo surovo medvedje meso z največjo slastjo. Pri tem se zadovoljno reže, kakor eigan belu kruhu. Godba zopet zaigra in vsi Eskimi se napotijo h grobovom, da počaste spomin umrlih in zaključijo svečanost skupaj z njimi. Verski obredi pri grobovih se popolnoma vjemajo z onimi pred malikom, samo klanje medveda odpade. Vsaka rodina pleše in poskačuje okrog groba svojega prednika, potem si pa nalije vsak plesalec na košček medvedovega mesa malo ribjega olja in poje to delikateso. S tem hočejo Eskimi pokazati, da so pripravljani deliti izvrstne prigizke tudi z umrli.

Od groba se vrne celo pleme korporativno k maliku, kjer se znova prične igre. Godba in ljudje hrešče. Znova nastopijo oboroženi moške in kažejo svojo izurjenost. Sulice znajo metati tako spretno, da bi človek, ki ni prisostvoval tem igram, ne verjel, da je kaj takega sploh mogoče. Eskim vam vrže sulico v sosedo tako precizno, da se konica zapleže v kožuho in nasto obleka ali pa obliči v dlaki, ne da bi bil dotični ranjen.

Potem pridejo na vrsto ženske, ki mečejo kroglice iz mamutovih kosti v črno tarčo. Zanimivo je, da mečejo ženske kroglice vedno z levo roko. Tarča je oddaljena kakih 25 korakov in bila bi velika sramota, ako bi ženska tarče ne zadela. Poleg tega nastopijo ženske tudi s telovadnimi točkami. Ženska sede na zaboju, ki so ga Eskimi dobili pri nakupu orožja, in se začne po taktu godbe tako spretno vrteti po zadnjem delu telesa okrog svoje osi, da je veselo. Njeno telo se pri tem sploh ne sme nagibati.

Po teh igrah se svečanosti zaključijo in drug dan gredo Eskimi na lov. Ribolov traja dolgo. Po uspešnem ribolovu pridejo na vrsto druge svečanosti, pri katerih so pa obredi z malimi izjemami isti. Eskimi pozdravljajo s temi svečanostimi pomlad in prosijo bogove, naj jim pošljejo dobro leto. Jeseni se pa zahvaljujejo za dobro leto in bogat lov. V znak hvaležnosti pa pri jesenskih svečanostih medveda ne ubijejo. Nedej in drugih praznikov sploh ne poznajo, menda zato ne, ker je pravzaprav pri njih vse leto samo en dolgi dan in ena dolga noč.

Humoristični kotiček

Moderna glasba.

No, kaj praviš k moji najnovejši kompoziciji, ki sem jo nazval »Kaos«?

Kot kompozicijo jo smatram pod vsako kritiko, kot moderna godba pa popolnoma odgovarja svojem nalogu.

Pri portretistu.

Dama: Ali je moj obraz težko slikati?

Slikar: No naslikan je že, treba ga je samo še kopirati.

Nagla rast.

Ali je res, da ribe naglo rastejo? No seveda, vsaj oče je minuli teden ujel dve in vsakokrat, kadar govori o njih, so za par kilogramov težje.

V vinarni.

V neki vinarni sedita dva gospoda pri steklenici dalmatinca in razpravljata o nekem juridičnem vprašanju. Ker se ne moreta sporazumeti, pokliče eden natakarja: »Slišite ali imate kazensko pravo?«

Natakar izgine in se čez nekaj časa vrne. Gospod šef vam sporoča, da vam vina ni treba plačati.

Berač.

Ali vas ni sram, da tako pijan beračite?

Če sem pa trezen me je pa sram beračiti.

Molčečnost.

Če se oženim, mora imeti moja žena osobito eno lastnost, biti mora namreč skrajno molčeča.

Prijatelj, potem bi ti privoščil mojo ženo. Stiri leta že ima otroka, pa mi še do danes ni povedala, čegav je.

KRALJICA Z BUBIFRIZURO. Rumunska kraljica Marija, mati naše kraljice Marije, je prva kraljica, ki si je dala ostrici lase.

Uhogi princ

I. «Čudovito pametno! — razmišlja srdito devetletni Danja Jevlev, ležeč s trebuhom na koži belega medveda in bijoč s peto ob peto kvišku štrlečih nog. Imenitno! Samo odrasli znajo biti taki hinavci. Zapri so me v temno sprejemnico, sami se pa zabavajo s pripravami za božično drevesce. A od mene zahtevajo, naj se hlinim nevednega. To so vam res tiči ti odrasli!»

Zunaj gori plinova luč in obseva led na oknih. In kaj je prav za prav radostnega na tem božičnem drevescu? — nadaljuje Danja svoje razmišljanje. — Nu, pridejo znani dečki in deklice ter se bodo odraslim na ljubo hlinili pametne in dobro vzgojene... Za vsakim guvernantu ali kaka stara teta... In vsi bodo morali govoriti angleško. Potem zapovedo plesati kolo okrog božičnega drevesca, prepevati pesmi in v ploskati kdo ve čemu z rokami. Naposled vsi sedijo pod božično drevo in stric Nika prečita z igralskim glasom pravilico o bednem malčku, ki prezeba na ulici, ko gleda razkošno bogatino božično drevo. Potem ti podarijo papirnato čako, globus in detsko knjigo s slikami... Drsalke ali

smučki pa mi gotovo ne podarijo... In ko bo vsa ta storila končana, te pošljejo spat...

«Ne, ničesar ne razumejo ti odrasli... Recimo naš papa... prvi mož v mestu in seveda tudi najbolj učen... saj ni kar tako tebi nič meni nič župan. Pa tudi on razume prav malo. Siromak se vedno misli, da je Danja majhen otročiček, a kako bi se začudil, ako bi izvedel, da je Danja že davno sklenil postati znamenit letalec in odkriti oba tečaja. Tudi načrt letelce ladje oba že pripravljen, treba je dobiti samo še kako prožno jekleno ploščo in velik svilen dežnik. Baš na takem aeroplanu leta Danja ponoči v sanjah.

Deček je malomarno vstal z medvedje kože, stopil k oknu, dihnil v fantastične ledene podobe in sipah in obrisal z rokavom steklo. Danje nikoli ne puste na izprehod. Ako ga pa odvedo na ulico, ga pol ure poprej zavijajo: gamaše, kožuho in čevlji, toplo orenburško ruto na prsa, kučma z nausniki, kapuca, vatirana suknja, kožuhovinasta rokavice, muf... brrr! In Bog varuj, da bi ga miss Jeners z višjim rdečim nosom in ribjimi očmi ne vodila za roko, kakor majhnega fantička. Ta čas pa drve po trotoarju po eni sami leseni drsalci veseli, razposajeni in srečni počestni fantički, ki trgajo od zlebov ledene sveče in jih

navdušeno grizejo. Bože moj! Da bi mogel vsaj enkrat v življenju pokusiti tako svečo! Najbrže je zelo okusna. Toda Bog ne daj! Ah, prehladiš se! Ah, drisko dobiš! Ah, mikrob! Ah, fej!

«Oh, saj pravim, te ženske! — vzdihuje Danja, pomavljajoč resno priličnejši očetov vzklík. — Vsa hiša je polna žensk — teta Katja, teta Liza, teta Nino, mama, Angležinja... ženske, to so vam prav punčare, samo da so stare... Ahajo, begajo sem in tja, rade se poljubljajo in boje se vsega — miši, prehlajenja, psov, mikrob... In Danja je v njihovih očeh tudi nekaka punčka. Pomislite, oni kapitan razbojniške ladje, a zdaj se zamenja letalec in velik raziskovalec! Ne! Nalašč nasušim kruha, odlijem v stekleničico papanovega vina, prihranim tri rublje in pobegnem skrivaj na jadrnico. Denarja ne bo težko zbrati. Danja ima vedno v žepu toliko, da lahko da beraču miloščino.

Ne, ne, vse to je utopija, sama utopija. Odraslim ne dopoveš, ženskam pa še celo ne. Takoj zavohajo denar in ti ga odvezamejo. Pestunja je dejala čisto: »Ti si naš princ«. In res, ko je bil Danja še majhen, je mislil, — da je pravi princ, a zdaj je zrasel in ve, da je uhogi, nesrečni princ, zaklet na življenje v dolgočasnem in bogatem carstvu.

II. Skozi okno se vidi sosedno dvorišče. Tam se je zbrala kopica otrok. Nad njimi, na dolgi palici, ki se v temi sploh ne vidi, se ziblje v zraku velika pisana papirnata zvezda, znatraj pa gori skrita lučica. Danja dobro ve, da je to dečad iz sosedne siromasne in stare hiše, »počestni paglavci« in »poredni otroci«, kakor jim pravijo odrasli; sinovi čevljarjev, hišnikov in peric. Pestunja mu je pripovedovala o starodavnem južnem običaju: na sveti večer nasade otroci na palico zvezdo in hodijo z njo od hiše do hiše — prepevajo božične pesmi in dobivajo za nagrado krape, klobase in novčice.

Neverjetno drzna misel šine Danji v glavo — tako drzna, da se celo vzgrine v spodnjo ustnico, izbuli velike, prestrašene oči in se skrči. Toda mar ni letalec in polarni raziskovalec? Saj bi treba prej ali slej očetu odkrito povedati: »Ti, papa, nikar se prosim ne razburjaj, kar je, je, danes se napotim na svojem aeroplanu čez Rokavski zaliv«. V primeri s takimi strašnimi besedami je res prava malenkost, ako se zdajle obleče in smukne skrivaj na cesto. Samo da bi stari debelušasti vratar ne tičal v predsobi, marveč, da bi sedel v svoji kamrici pod stopnicami.

Suknjo in kučmo otiplje v temi v

predsobi. Gamaš in rokavice ni — a to nič ne de, saj gre samo za hip. Težko se iztegne do ameriškega mehanizma v ključavnici. Noga je zadela ob vrata, po stopnicah je zadonelo. Hvala bogu, sijajno razsvetljena predsoba je prazna. Srce močno utripa, sapo mu zapira, ko odpre težka večna vrata in smukne na ulico. Črno nebo, bel, škripajoč sneg pod nogami, beganje luči in senc pod obločico na trotoarju, okusni vonj zimskega zraka, čustvo svobode, osamljenosti in divje drznosti — vse to je kakor sanje!...

III. «Poredna deca» je baš pridvela skozi vrata sosedne hiše, ko je skočil Danja na cesto. Nad malčki je plula zvezda, vsa žareča v rdečih in rumenih žarkih, a najmlajši kolednik je nesel v naročju iz kartona in pisanega papirja narejeno hišico-jaslice, ki so bile znotraj razsvetljene. Ta kratkorožniček ni bil ničeve drugi nego sin Jevlevskega kočijaža. Danja ga ni poznal po imenu, pač pa se je spominjal, da se je deček čisto takoj za svojim očetom spoštljivo odkril, kadar je šel Danja mimo lope ali hleva.

Zvezda se je zalesketala tik pred Danjo. V zadregi je težko vzdihnil in spregovoril z detskim basom:

«Gospoda, sprejmite tudi mene...»

Otroci so se ustavili. Nekaj časa so

To in ono

Filozofija fordizma

Te dni je izšla v Angliji knjiga, ki jo vzbudila veliko zanimanje osobito v gospodarskih krogih. To je filozofija Fordizma, zbrana v precej obsežnem zvezku pod naslovom »To-day and Tom-morrow« (Danes in jutri). Knjigo je napisal znani ameriški veleindustrialec Henry Ford s sodelovanjem znane ameriškega sociologa Samuela Crowthesa. Kdor pozna prejšnjo Fordovo avtobiografijo, bo temeljitim izvajanjem nove knjige prav lahko sledil.

Ford je imel originalno, dasi dokaj enostavno idejo, kakšno bi mogel imeti tudi vsak drugi človek. Hotel je izdelovati male, močne in enostavne avtomobile ter jih prodajati čim ceneje, z druge strani pa nuditi svojim delavcem čim večji zaslužek. V oktobru 1908. je bil izdelan prvi avtomobil tega tipa in 4. junija 1924. je znašala produkcija Fordovih avtomobilov že 10 milijonov. Lansko leto je poslal Ford na svetovni trg nič več in nič manj kot 11 milijonov avtomobilov. Fordovo ime ima sedaj v industrijskem svetu magično silo. Njegovi avtomobili so znani po vsem svetu. Zgodovina podjetja, v katerem je tudi najnižji delavec v primeri z drugimi podjetji sijajno plačan, se čita kakor pravljica, ki je pa kljub temu resnična. Forda in njegovo delo občuduje ameriška javnost tako, da si je »Daily Chronicle« zaslug pravico, priobčevati njegovo delo v podlistkih, dasi je knjiga za 12 šilinov v knjigarnah vsakomur na razpolago.

Fordov uspeh ni morda posledica kake tajne prakse, kakor bi utegnil kdo misliti, marveč uresničenje idej, ki jih poznamo pod imenom racionalizacija, organizacija itd. Ves dobiček je nalagal Ford zopet nazaj v svoje podjetje, da bi mogel nuditi svojim odjemalcem čim boljše izdelke po nizkih cenah. S pomočjo mehanične energije in najmodernejših strojev je fizično delo tako izpopolnil, da je kapaciteta njegovih tvornic sedaj na vrhuncu. Ford se drži principa, da morajo težko delati samo stroji, ne pa delavci. Svoje tvornice je zgradil v bližini premogovnikov, rudnikov in velike reke, da bi mogel tem racionalnejše izkoristiti prirodne sile. S tem je dosegel svoj glavni cilj. Delavcem je olajšal delo, obenem pa zvišal plače. Ford je prepričan, da je dosežanje pojmovanja kapitala in dela popolnoma napačno. Industrija in trgovina morata služiti po njegovem mnenju v prvi vrsti javnosti s tem, da ji nudita dobre in cenene izdelke. Tovarnar, njegovi uslužbenci in odjemalci so eno in isto, in ako industrija ne more nuditi delavcem visokih plač, z druge strani pa znižati cen svojih izdelkov, se sama uniči, ker ima od dne do dne manj odjemalcev. Uspeh vsakega industrijskega podjetja je odvisen od dobre volje in veselja do dela, ki ga imajo delavci. Velika napaka je, ako tovarnar zviša cene v času, ko njegovo podjetje dobro uspeva. Po Fordovem mnenju je tako početje zločinska ignoranca, ki se mora podjetniku prej ali slej maščevati. Tako podjetje čaka neizogibna depresija. Plače se lahko znižajo samo tam, kjer gre za nevarno konkurenco. Znižanje plač pa še ne pomeni nižanja produkcijskih stroškov, marveč baš nasprotno. Edini način, priti do cenjenih izdelkov, je ta, da podjetje dobro plača svoje uslužbence in delavce. Tako podjetje vedno dobro uspeva, ker vrše vsi nameščenci svoje dolžnosti vestno in v interesu podjetja samega.

V sedanjih časih, pravi Ford, je podjetnost večinoma v rokah finančnikov, ki jim gre samo za dobiček, ne pa za izboljšanje socialnih razmer. In zato imamo po vsem svetu toliko podjetij, ki životarijo samo od danes do jutri.

Na sovjetskih pokopališčih

Dr. Jan Slavik, o katerem smo že poročali, opisuje v českih listih življenje in razmere v novi Rusiji. Opustošenje in razdejane, piše dr. Slavik, se v Rusiji nikjer ne pozna tako dobro, kakor na pokopališčih. Pokopališča so bila po svoji zunanosti že od pamti veka ogledalo gospodarskih razmer, in tu velja v polni meri tudi za Rusijo. Tu se takoj pozna družabna nivelizacija. Novi pokopališki deli so polni enostavnih lesenih križev. V prejšnjih časih so si kupovali bogati sloji na pokopališčih cele parcele, kjer so pripravili sebi in potomcem lepo ograjene in okrašene grobnice. Zdaj so na ruskih pokopališčih sami skromni grobovi. Stare spomenike so boljševiki odstranili, novih pa nihče ne postavlja, ker ljudje nimajo denarja niti za vsakdanje potrebe. Novi grobovi nimajo nobenih spomenikov. Daleč naokrog stoji samo leseni križi. Zanemarjenost pokopališč priča o bedi in pomanjkanju ruskega naroda.

Na pokopališčih me je prignala radovednost. Hotel sem si namreč ogledati grobove znamenitih ruskih pisateljev. Opetovano sem čital, da se je tudi teh grobov dotaknil uničujoči zob revolucije. Tisti grobovi, ki sem jih posečil jaz, niso bili poškodovani, niti preveč zanemarjeni. Pač pa jih je bilo zelo težko najti. Na Novodevičskem pokopališču v Petrogradu sem vprašal najmanj 10 meščanov, predno sem našel blizu vhoda grob Nekrasova. Ista procedura se je ponovila tudi pri iskanju Turgenjevega groba na Volkovem

pokopališču. Ker sem si že poprej ogledal kult Ljeningovega trupa, sem bil zelo radoveden, kakšen je grob znanega revolucionarja Plehanova. Vprašal sem neko mlado komunistko z rdečim trakom na roki, kje počiva Plehanov. Mislim, da je grob očeta ruske socialne demokracije. In res me je spremljal na tako zvane literarne mostičke. Na ruskih pokopališčih najbrž že pred vojno niso nič kaj posebno mislili na žive. Hodniki so ozki in zamazani. Literarni mostički se imenuje oddelek pokopališča, kjer počivajo večinoma pesniki in pisatelji. Tu sem kmalu opazil napise: Kostomarov, Garšin, Hleb, Uspenski itd. Slednjič sem zagledal tudi spomenik Plehanova. Sveže cvetlice pričajo, da grob ni zapuščen. Pri nas je Plehanov malo znan, dasi spada med največje ruske mislece in pisatelje. Polnih 37 let je preživel v izgnanstvu, prva leta v nepopisni bedi in pomanjkanju. Plehanov je bil prepričan, da zmaga ruska revolucija edino le kot delavska revolucija ali pa sploh ne zmaga. Vendar je pa sploščna trdil, da bo socialistični režim v Rusiji mogoč šele takrat, kadar bodo imeli socialisti med ljudstvom večino in kadar se bo moglo kolektivistično delo nasloniti na dovršeno poljedelsko tehniko. Zato je leta 1917. energično nastopil proti Ljeningu, čigar nauk je že pred vojno odločno pobijal.

Na pokopališču Novodevičskega samostana v Moskvi me je zabilazila zgodovina. To je namreč samostan Borisa Godunova. Takoj pri vstopu sem opazil svežo gomilo, pokrito z modrimi mačehami. Na preprostem lesenem križu sem prečital ime znamenitega ruskega generala Alekseja Aleksejeviča Brusilova. Ruski emigranti mu ne morejo odpustiti, da je ponudil svoje vojaške izkušnje sovjetski vladi, ko so hoteli Poljaki navaliti na rusko zemljo. Zgodovina bo pa najbrž priznala, da je ravnal stari general prav.

Ne zna živeti,

ker izmetuje denar za saba oblačila, namesto da bi dobro živel in kupil vedno najboljša oblačila za mla denar pri trdko Drago Schwab, Ljubljana.

Nezakonska hči bivše cesarice Elizabete

V Londonu živi neka dama, ki je čudovito podobna bivši avstrijski cesarici Elizabeti. Ta dama se izprehaja po mestu s hčerko, ki je tudi podobna umorjeni cesarici Elizabeti. Ta dama trdi, da je nezakonska hči bivše avstrijske cesarice. Spočetka so mislili, da gre za običajno pustolovščino, kakršnih se je pojavilo posebno mnogo v Rusiji po umoru carske rodbine. Toda preiskava je dognala, da gre za grofico Znanardi-Landiovo, soprogo nekega italijanskega aristokrata, ki je baje v Ameriki obogatel. Dotični italijanski aristokrat si pa domišlja, da je do zdevana Elizabetina vnukinja njegova hči.

Najbrže se grof Znanardi-Landio moti, ker so našli te dni na Dunaju važno listino iz leta 1911., v kateri prosi grofica Znanardi-Landiova vrhovno dv. pisarno, naj bi oblasti ne pregledovale njenega krstnega lista. Dvorna pisarna je bila za Habsburžane edino sodišče. Kot pravni zastopnik je zastopal grofico neki dunajski odvetnik, ki se je zelo zanimal za njen rodovnik, osobito pa za zdravnik, ki je prisostvoval dotičnemu Elizabetinemu porodu. Grofica Znanardi je baje nazvala svojemu zastopniku tudi neko zelo bogato damo, ki je prevzela cesarično nezakonsko hči v oskrbo. Sklicevala se je tudi na cesarično sestro, takratno kraljico Neapoljsko, kot prič. Bilo je torej izključeno, da gre za goljufijo.

Ta pikantna zadeva je prišla že leta 1911. pred dunajsko policijo, ki pa je bila zelo skeptična. Dotični policijski uradnik je menil, da ima opraviti s kočljivo in nevarno zadevo. Grofici-ven zastopniku so baje tudi namigili, naj o tej stvari molči, češ da je fanatikov na svetu mnogo. In nekega

dne so našli dotičnega odvetnika v postelji mrtvega.

Vse to je dalo stari aristokraciji povod, da je začela vprašanje Elizabetine nezakonske hčerk. Jesli res grofica Znanardi Elizabetina hči? V Spominnih pokopaj cesarice ni o tem duha ne sluha. Bivša vrhovna dvorna pisarna na Dunaju pozna samo neko Karolino Kühneltovo, poznejšo grofico Znanardi-Landio, ki se je poročila v januarju 1902. Po Elizabetini smrti je ta dama res zahtevala, naj ji izroči dvorna pisarna neke važne listine. Kühneltova je namreč trdila, da je bila rojena v gradu Sassettau v Normandiji. Cesarica Elizabeta se je baje mudila v tem gradu, kjer je tudi delj časa ležala. Po Dunaju se je raznesla takrat vest, da je Elizabeta v tujini padla s konja ter se težko poškodovala. Takrat je nastopala cesarica pod imenom grofica Hohenems. Kühneltova si je na vse načine prizadevala, da bi jo priznali za Elizabetino nezakonsko hčer, toda zaman. Zdaj živi s svojo vnukinjo v Londonu in premljuje o vsemogočnosti bivših avstrijskih mogotcev.

MODNE NOGAVICE

silene, volnene, fino maco in volneno perilo itd. — Nške cene, veik izbira s mo

„Pri nizki ceni“ GN. ŽARGI

Ljubljana, Sv. Petra cesta 3 2814

Grozna tragedija

Prebivalce vasi Lanžhota pri Breclavi na Moravskem je razburila v petek grozna tragedija, ki se je odigrala v hiši sester Menšikovih. Sestri sta živeli skupaj s svojo materjo. Obema je že delj časa dvoril neki oženjeni kmet iz sosedne vasi. Zahajal je dan za dnem v Lanžhoto in se vsiljeval sestram, toda vse njegovo prizadevanje je bilo zaman. Videv svoj neuspeh je začel besneti in groziti obema sročnim kraljicama z osvetlo. In res se je v petek zjutraj na grozen način osvetil.

V Lanžhoto je prišel že v četrtek zvečer in se potikal okrog vasi vso noč. Zgodaj zjutraj je vlomil v hišo sester Menšikovih, kjer je naletel v veži najprej na starejšo sestro. Potegnil je iz žepa revolver in jo ustrelil v glavo tako, da se je zgrudila mrtva na tla. Po strelu je nastal ropot v sobi, kjer sta spali mlajša sestra in mati. Videč, da se je izdal, je planil morilec v sobo in ustrelil tudi mlajšo sestro v hipo, ko je hotela vstati. Zadel jo je v sence in tudi ona je obležala na mestu mrtva. Po krvavem činu si je pognal morilec kroglo v srce. Bil je takoj mrtev. Vzrok trojnega umora je bila ljubosumnost.

Zagoneten umor župnika

V četrtek so pokopali v Kruceburku pri Chobotu na Češkoslovaškem umorjenega župnika Rohlika, ki je vodil odnотно župnijo že od l. 1902. 65letni dušni pastir je bil med ljudstvom zelo priljubljen. Pred dvema letoma je vzel k sebi svojega nečaka 27letnega Ladislava Rohlika, ki mu je pomagal pri delu. Stric je bil z njim vedno zadovoljen. V soboto 25. septembra je odšel župnik kakor običajno na izprehod in se ni več vrnil. Nekateri prebivalci Kruceburka so slišali iz bližnjega gozda, kamor se je napotil župnik, strel, za katerega se pa nihče ni zmedel. Šele v nedeljo dopoldne so našli v gozdu župnikovo truplo. Truplo so prepeljali v župnišče in ko so ga preoblačili, so ljudje opazili, da je nečak skrivaj potegnil iz župnikove suknje neke listine. Ko je moral mladenič te listine oddati, so ljudje opazili več luknjic in takoj je bil nečak osumljen, da je strica ustrelil. Enake luknjice so bile namreč tudi v suknji, telovniku in perilu. Nato so opazili krvave, modre lise tudi na levi strani župnikovega trupa.

Poklicani zdravnik je takoj ugotovil, da je bil župnik ustreljen in sicer z risanico. Pri obdukciji trupla se je izkazalo, da je imela nesrečna žrtev v telesu nad 40 svinčenih zrn. V župnikovi lovski puški je manjkala ena krogla. In ker je bilo znano, da je streljal župnik s svojo puško samo v svojem lovskem revirju, je bilo takoj jasno, da je moral to pot streljati nekdo drugi.

Na podlagi teh indicij so orožniki Ladislava Rohlika aretirali in zasilili. Mladenč je umor odločno tajil, toda v njegovi izpovedi je bilo mnogo protislovij.

deni begali po vseh kotih in preiskali vse bližnje hiše in ulice. Oče si je zaman prizadeval hliniti gnev in surovost. Nerodno je skrivaj svojo radost, ko je zagledal sina živega in zdravega. Kakor žena, je bil tudi on zelo v skrbeh radi Danje in kmalu je spravil na noge vso policijo.

Z običajno iskrenostjo je Danja pripovedoval o svojih doživljajih. Za drugi dan so mu zagrozili s težko kaznijo in ga poslali v spalnico, da se preobleče.

Bogme, Danji zrak koristi, — je dejal oče, ko je opazoval sina iz kabine. — Doma ga držite preveč pod ključem. Le pogledite, fantek je malo poskakal in kako rdeča lica ima zdaj! Ne smeli bi ga držati vedno v vati.

Toda dame so planile tako solidarno po njem ter mu nagovorile v eni sapi tako množino grozot o mikrobih, davicah, difteritih in o grdih manirah, da je oče samo zamahnil z roko in vzkliknil:

— Dovolj, dovolj. Nikar, nikar... Delajte, kakor hočete... Oh, te preklicane ženske...

slovij. Zato so ga orožniki izročili okrajnemu sodišču. Mladi Rohlika doslej se ni mogel dokazati svojega aubi in tako vse kaže, da je res umoril strica.

Osem levov in dva tigra v mestu

Prebivalstvo mesta Saint Aman v Franciji je doživelo te dni dogodek, kakršnih pozna malo mestna kronika. V mestu se je vršil običajni letni sejem in med atrakcijami je bil tudi zverinjak. Opolnoči so se naenkrat začeli po mestu obupni klci na pomoč. Na ulicah so se namreč pojavile zveri, pred katerimi so prestrašeni prebivalci bežali na vse strani. Osem levov in dva tigre sta ušla iz kletk.

Neverjetno in vendar resnično pustolovščino je doživel tisto noč neki meščan, ki se je vračal pozno domov. Naenkrat je stal pred njim lev, ki mu je obilal roko in se napotil mirno dalje. Tigru je dišalo izlozbeno okno nekga mizarja na trgu Grande Place. Razbil je s tace šipo in si izbral najlpešje stegno. Drugi lev je zavil v lepo razsvetljeno kavarno in si poiskal udoben kotic, kjer se je začasno nastanil. Tretji lev je skočil v neko trgovino in pregledal lastnika, ki jo je popihal kar skozi okno. Četrty lev si je izbral trgovino z železnino. Madame Sauvage se je prebudila, ko je začula pod oknom ropot. Mislija je, da pijanci v bližnji gostilni razgrajajo. Naenkrat je prišel v okno kamen in razbil šipo. Prestrašena dama je skočila k oknu, da vidi, kaj se je zgodilo. Začel se je neznan glas, ki je zaklical: »Ne ganite se, madame, v vaši spalnici je lev!« V resnici je bil v spalnici tigar, ki je prišel po hodniku, ko je dama sladko spala. Madame Sauvage je pobegnila z možem in dekletom po ruhi skozi okno.

Naposled so vprizorili krotilci in uslužbenci menažerije po mestu lov na zveri. Kmalu so vse leve in oba tigre ujeli in spravili nazaj v kletke. — Enega leva so ujeli v mestnem parku, šele drugi dan opoldne.

× Rokavski plavč ugonil. Prošli teden so valovi požrla nekega mladega Španca, ki je preveč zaupal svojim močem in je hotel preplavati Kanal. Startal je pri rtu Gris nez, toda valovi niso ga zmogli, in par dni pozneje ga je morje vrlo na suho.

× Veteran pod zemljo. Na Angleškem so te dni pokopali rudarskega veterana J. Mouna. Umrl je 74 let star, začel delati v rudniku z devetimi letom in je ostal pol zemljiko celih 62 let. Vse rudniške katastrofe, nesreče, bolezni in njih žrtve je preživel, ni bil nikoli bolan, in ko mu je letos rudniško vodstvo nakazalo penzijo, ki je bila večja od njegove plače, ni hotel v zaslužni pokoj, češ da se čuti popolnoma zdravega; končno pa se je le vdal, začel živeti zopet na zemlji in — umrl.

Film

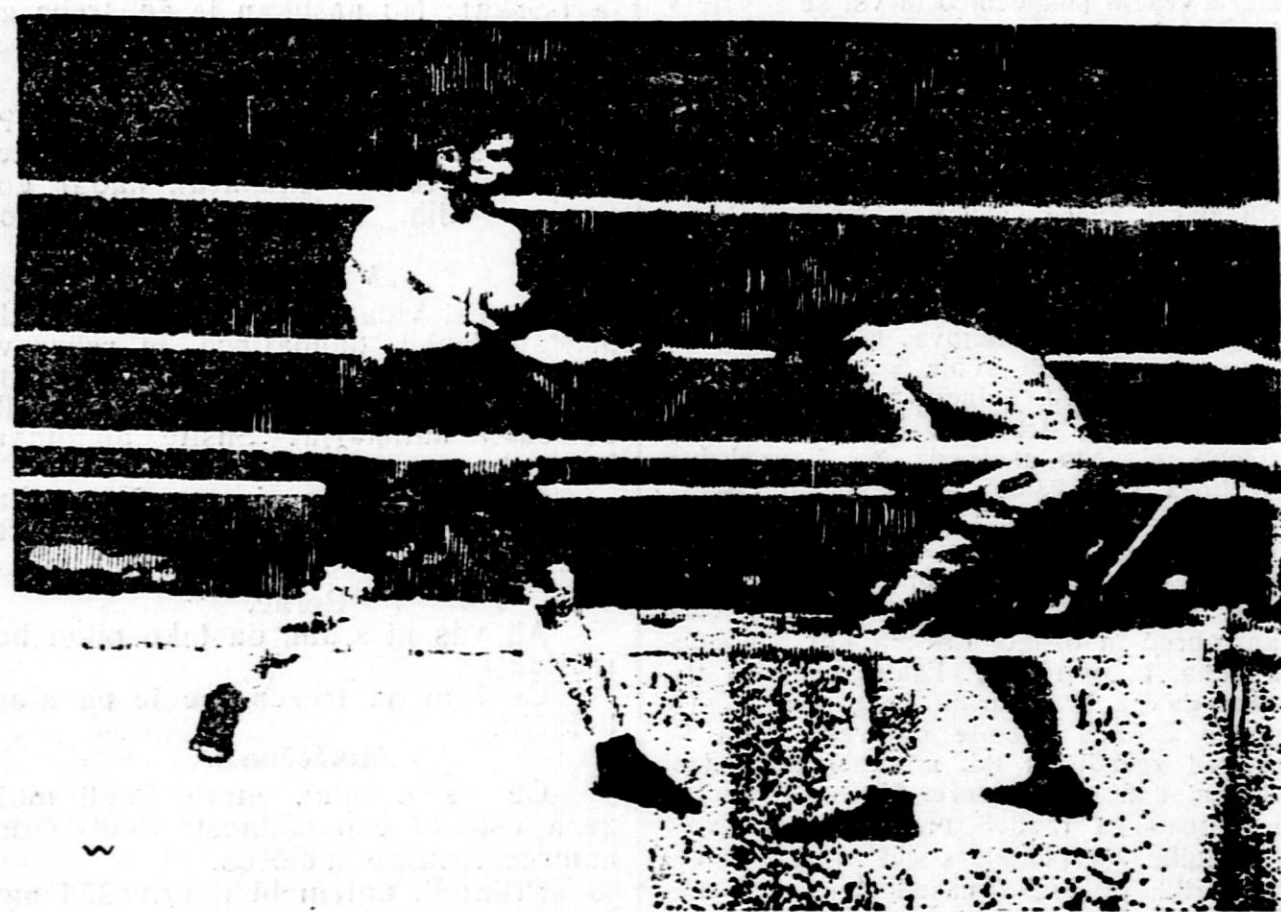
Repertoire naših kinematografov

Zadnji teden je triumfal ameriški film. Ljubljanski kinematografi, tako »Ljubljanski dvor«, kakor tudi »Elitni kino Matičica« sta predvajala krasne ameriške učinkovitosti, in kar je glavno: filmi so prodrli. Doslej starokopitni konzervativni Ljubljanci ni so prihajali v masah, da si ogledajo krasne slagerje. Vsi filmi, ki smo jih videli, tako »Bela Golgota«, »Cobras«, »Mi mladi mornarji« itd. so dokazali, da pač ameriški film dominira nad nemškimi ter ostalimi. Starokopitni nazori Ljubljancov se bodo pač morali umakniti realnemu dejstvu, da nudi danes Amerika najboljši filmski repertoir. Zagreb in Beograd se že zdavnaj več ne navdušujeta za nemške filme, za tisto po sili mlado Lvo Maro, za kičaste avstrijske vojaške filme, nesmiselne pustolovščine Harry Piel ali itd. Fakt je, da Zagreb in Beograd predvajata skoraj izključno ameriške filme. Seveda ne velja to za vse nemške filme, ker umetnika Janningsa, Wegnerja in druge pač ne moremo primerjati z glumim Harry Pielom ali Hillom. Toliko o tem!

O ameriških filmih, ki so nam bili zadnji teden predvajani, naj v prvi vrsti omenimo kolosalni Metro Goldwyn film »Bela Golgota«. Je to film silne impresivne moči, ki daleko prekaša vse do sedaj izdelane slične filmske produkte. Svoječasno je v Ljubljani vzbudila mnogo pozornosti Kerzeza »Lavina«. Film je bil lep v režiji in napet. Se zdaleka pa ne dosega »Bela Golgota«. Režija je pač tu ustvarila moč stvornost filmske umetnosti. Tema filma obravnava gradnjo tunela v gorah in po svoji socialni tendenci živahno spominja na znani Kellermanov roman »Tunel«. Prizori so divni, naravnost strahotno veličastveni pa je slika rušeče se lavine. Drama se v nepetosti stopnjuje od dejanja do dejanja ter zaključuje s srečnim, ameriški mentaliteti odgovarjajočim koncem. Igralsko je film prvovrstno zasaden. — V Ljubljani je »Bela Golgota« doživela popoln uspeh in jo »Matičica« vrtil že več dni pred zaprpadno hišo.

V »Dvoru« so vrtili Paramount slager »Cobras«. Glavno atrakcijo tega filma je tvoril seve nedavno tragično preminuli Rudolf Valentino. Ze samo magično ime je vabilo v »Dvor« mlado in staro, žlasti pa Valentinoovo oboževalce. Pokojni tereador igra v tem filmu mojstrsko. Njegove kretnje so usmerjene, njegov nastop sila aristokratski, na drugi strani pa sta režija in fotograf preskrbela, da pokaže Valentino v teh šestih dejanjih vse čare in lepote svojega izklesanega telesa in uprav grško modelirane glave. Film, odnosno njegova vsebina ni preveč duhovita. Valentino igra ne hvalno vlogo površnega in nestalnega ženskarja. Kljub taki vlogi pa reši svojo vlogo na dostojanstven način. Diven je zlasti prizor, ko prizna Valentino, da je prijateljstvo večja vrednota kot ljubezen brezdušne krasotice.

»Ideal« je predvajal dva nemška filma. V začetku tedna je vrtil film »Ljubezen bajader«. To delo spada prav gotovo med prvovrstna nemška filmska dela. — Drugi film je bil »Rdeča miš«. Tudi ta film je bil prav dober. »V« »Dvoru« so poleg tega igrali ameriški film »Mi mladi pomorci«. Film predčuje nekako demonstracijo ameriške pomorske bojne sile in njenega naraščanja.

PRVA SPORTNA FOTOGRAFIJA NA DALJAVO. — Slika nam kaže boksarsko tekmo Dempsey (desno) — Tunney (levo) za svetovno prvenstvo. To sliko so poslali po brzojavu iz Filadelfije v London, od tod pa z aeroplanom v Nemčijo. Kakor vidimo, je fotografiranje na daljavo še zelo nepopolno, toda sčasoma se bo nedvomno izboljšalo.

molčali, potem je pa spregovoril nekdo s hripavim glasom:

— Kaj neki naj počnemo s teboj?

In tedaj so spregovorili vsi hkratu:

— Beži no, beži... Kar pojdi, od koder si prišel. Prepovedano je nam občeavati s teboj.

— Saj tudi treba ni...

— Glej ga no... po osem kopejk smo zložili...

— Dečki, saj to je vendar Jevlev gospodič. Garanika, je-li vaš?

— Naš! — je pritrdil kočijažev sinok s surovo sramežljivostjo.

— Kar poberi se! — je dejal prvi hripavi deček. — Tu nimaš kaj iskati.

— Sam se poberi, — se je razjezil Danja: — to je moja ulica, a ne vaša!

— Kaj še, tvoja pa res ni, marveč državna.

— Ne moja je. Moja in papanova.

— Čakaj no, po grbi ti dam — potem boš pa vedel, čegava je ulica...

— Saj ne smeš!... Papanu te zatožim... Pa te bo našeskal.

— Jaz se pa tvojeja papana prav nič ne bojim. Kar poberi se, od koder si prišel. Naša zadeva je skupna. Za zvezdo nisi prispeval, zdaj bi pa rad...

— Saj sem vam hotel dati denar-

ja... celih petdeset kopejk, da bi me sprejeli... Zdaj vam pa ne dam...

— Lažeš, kakor si dolg in širok! Kje neki bi vzel ošdeset kopejk.

— Imam jih pa le!

— Pokaži!... Lažeš...

Danja je segel v žep in požvenketal z denarjem.

— Slišiš?

— Malčki so zamišljeno utihnili.

Naposled se je hripavi useknil z dvema prstoma in dejal:

— Nu, pa naj bo... Daj denar... pojdi v našo družbo. Mislimi smo, da hočeš kar tako brez prispevka. Ali znaš peti?

— Kaj?

— Tisto... Rojstvo Tvoje, Kriste Bože naš... in koledke še povrhu.

— Znam, — je dejal Danja plaho.

IV.

Čudovit je bil tisti večer. Zvezda se je ustavljala pred razsvetljenimi okni, hodila je po vseh dvoriščih, spuščala se je v podzemlja in lezla v podstrešja. Kolednikom so dajali klobase, jajca, kruh, košček teletine ali novčiče. Denar je spravil poglavar v žep, jestvine so pa purnale v skupno malho. Tako so čez teden okraj. Ker

je vzbujalo njegovo gladko lice in elegantna obleka splošno pozornost, se je držal Danja bolj zadaj. Pel je za menda najbolj navdušeno. V teh blaženih trenutkih je pozabil na pozni čas, na dom, na miss Jeners in na vse na svetu, razen koledke in rdeče zvezde. S koliko naslado je jedel spomtno kos debele mrzle klobase s česnom! Se nikoli v življenju ni imel v ustih tako okusne jedi.

In zato je Danja na pragu slaščičarne, kjer so pogostili zvezdo s slaščičarji, kmalu postal tako zadovoljen, da je hotel ostati tam, kjer je bil.

Teta Nina za eno roko, miss Jeners za drugo sta odvedli begunca domov. Mama je bila vsa objokana — kdove, kakšne misli so ji rojile po glavi t dve uri, ko so vsi domači kakor obse-

Novi učni načrt za meščanske šole v pogledu telesne vzgoje

Pred par dnevi je bila priobčena vest o novem učnem načrtu in reformi pouka na meščanskih šolah in se je omenilo, da se bo posvečala odsej večja pozornost tudi telesni vzgoji. To ne odgovarja povsem resnici, kajti z novim učnim načrtom je uvedena v meščanskih šolah samo po 1 ura telovadbe na teden, medtem ko je imel doslej vsak razred meščanske šole po 2 uri tedensko tega pouka, kar je še vedno v veljavi na učiteljskih, srednjih in drugih šolah. Taka reforma gotovo ne odgovarja novim vzgojnim načelom in novim potrebam družabnega življenja. Pedagogi, ki so sestavili novi učni načrt za meščanske šole, so pokazali v telesno-vzgojnem in s tem v obče vzgojnem oziru svojo nesposobnost. Le poglejmo! Če računamo, da ima šolsko leto 40 tednov, odpade na pouk iz telovadbe v cel-

lem šolskem letu 40 ur; če odračunamo od šolskega leta božične in velikonočne počitnice ter razne praznike, se skrči to število na približno 30 ur. Koliko naj nudi telovadba, ki je sestavni del splošne vzgoje in za mestno šolsko mladino, ki presedi po 5, 6 in še več ur v šolskih klopih, neobhodno potreben predmet, more razumeti vsak nešolnik. Samo pedagogi, ki sestavljajo učne načrte, ne razumejo tega.

Kaj sledi iz tega? Mladina, kateri šola ne nudi neobhodno potrebne telesne vzgoje, išče nadomestila — in sicer popolnoma opravičeno — zunaj šole: v telovadnih in sportnih društvih, največ pa danes v nogometu. Tu potroši svoj prosti čas, kar je v redu, potroši pa tudi čas, ki ji je neobhodno potreben za učenje šolskih predmetov. Sledi zanemarjanje šole, slabi uspehi, pri mnogih skrajno slabo obnašanje in posploševanje, sledi jeza in odpor staršev in učiteljskih zborov proti nogometu in drugim zapeljivcem, ki odvrtačo mladino od šole in učenja. Ko pa pride na svetlo »moderni«

učni načrt, ki znižja pouk telesne vzgoje na celih 30 ur v šolskem letu, tedaj ga molče vstanejo v šoli in se veselo, da so pustili število ur njihovim predmetom neokrnjeno ali pa celo dodali kako uro na škodo telovadbe. In ne zgane se nihče, večkrat tudi njihova društva ne! Mar merodajni krogi res ne razumejo ali pa nočejo razumeti temeljnega vzgojnega principa, ki so ga poznali že stari narodi, da je telesna vzgoja ne samo sestavni, temveč tudi eden najvažnejših delov splošne vzgoje? Kaki pedagogi vendar sestavljajo učne načrte?

Kot v drugih državah, je treba tudi v naših šolah organizirati telesno vzgojo na pravi podlagi in ji dati dovolj časa, ker mi hočemo, da nam vzgajajo šole duševno in telesno zdravo mladino. To je pravi in vedno veljavni princip, ki so ga poznali že stari Grki in po katerem se ravnaš danes vsi kulturni narodi (Češkoslovaška, Nemčija, Anglija itd.).

Telovadni pouk so skrčili že lani po letu na meščanskih šolah od dveh na 1 uro

tedensko. Kot smo informirani, je ministrstvo prosvete na protest JSS, zdravnikov in higijskih institucij ter društva telovadnih učiteljev (kije je bilo udruženje meščanskošolskih učiteljev?) to popravilo in je ostalo pri starem. V novem učnem načrtu pa so v Beogradu spet napravili vzgojno in pedagoško »potezo« s tem, da so prisodili telovadbi 1 uro na teden, vsem drugim predmetom pa 30 do 34 ur! Odgovorni faktori so poklicani, da pri tem ne ostane in da store dolžnost, ki jim jo narekuje vzgoja!

Drugič se bomo pogovorili o novem učnem načrtu za meščanske šole, katerih razvoj nam leži posebno pri srcu, z drugih strani.

Izletniki, prizanašajte planinski flori!

Poziv na blaga srca!

Milodari za poplavljenice, kakor obleka, perilo ali gotovina se sprejema v trgovini M. Drenik, Ljubljana, Kongresni trg 7.

Družabnika (-co)

sprejem v dobro vpeljano podjetje, vsled povečanje obrata. Potrebni kapital od 100 tisoč dinarjev dalje. Istemu poverim na zahtevo podružnico v katerikoli prometnem kraju ali sodelovanju v centrali. Uspeh gotov. — Ponudbe pod »Visok dohodek/2847« na upravo »Slov. Naroda«.

L. Mikuš
Ljubljana, Metelkova 15
pripravlja svoje zaloge
deležnikov in solastnikov
ter sodelovalnih
palc.

Pripravi se iznajdi hitro in zlahko

Barvne trakove, ogljeni, poveščeni, kopirni papir, hoktografirni zavrtki in druge potrebščine pri LUD. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6 Telefon 980

PUH — PERJE
R. MIKLAUC LJUBLJANA

Zastopnika

a Ljubljano in bližajo okolico sprejme zvečja, že vpeljana veletrgovina žganja. — Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Alkohol-2839«

Zastopnik
se sprejemajo po vseh krajih za prodajanje dovoljenih srečk. — Merkur, Brno, Nová, CSR.

Trgovski pomočnik
vojašine prost, dober prodajalec, išče službo v manufakturni trgovini. Ponudbe na upravo lista pod »Trgovina/2799«

Gostilne
Restavracije
Pristne kranjske klobase

iz najboljšega domačega mesa se dobijo od danes naprej v novi izdelovalnici v Ljubljani, Sv. Petra cesta 85. Se priporočam

J. Rozman,
mesar, izdelovalec prispitih kranjskih klobas

Ivan Bricelj, Ljubljana

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica
Dunajska cesta 15 in Gosposvetska 2
(dvoršče kavarnе „Europa“)

Se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerno. 178

Kako naj perem avtomobil? : : : brez vodovoda?
3 črpalke Delome (Din 650) —
R. in A. Gorjan, inženjerja, Zagreb
iščemo zastopnike 2820

Trgoška pomočnica
izurjena v mešani trgovini, išče službo na deželi. Ponudbe na upravo lista pod »Trgovina/2783«

Prvovrstnega bakrarja
ozir. kotlarja iščemo za takojšen nastop v stalno službo. Ponudbe na papirnico v Vevčah. 2796

Kontoristinja
začetnica, dobra stenografinja in strojepiska, zmožna slov. srbohrv. in nemškega jezika, išče službo. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Kontoristinja-2784«

J. Stjepušin

— Sisak —

preporoča
najbolje tambure, zice
partiture, škole
ostale potreb-
štine za sva-
glazbela. Odli-
kovani na pa-
piru. — Cenični franko

RADIO

aparate in sestavne dele
ima v zalogi
FRANC BAR, Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje št. 1

Razna oprava 2844

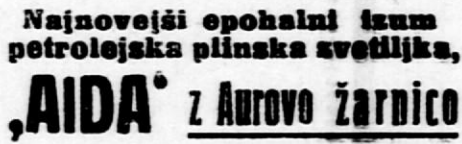
kompletna spalnica in jedilnica, razno bljuvnišarstvo in drugo orodje, razni savi in drugi material, avtomobili itd. so naprodaj v nedeljo, dne 3. oktobra od 9. do 12. dopoldne v avtogarži Thaler na Glinah, Tržaška cesta.

Prodaj divan 2843

po nizki ceni. Reber 3/II v Ljubljani — Lipovec.

Najnovejši opohalni lampi
petrolejska plinska svetiljka,

„AIDA“ z žarovo žarnico

200-500
svet. moči.
Krasna bela luč
Neznatna po-
raba petroleja
Svetl. kakor
elektrika!
„AIDA“

se rabi za razsvetljavo prodajalnic, uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvoršč, vrtov itd. „AIDA“ je prikladna za najmanjše in največje prostore. — Zahtevajte prospekte! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehnična firma

SVARC i drug

ZAGREB, Preradovičeva ulica

— Iščemo zaupne zastopnike —
— Zahtevajte takoj prospekte! —

Dvokolesa,

motorji, otroški vozički in pneumatika po zelo nizki ceni. Ceniki franko. Prodaja na obroke. — „TRIBUNA“ F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta 4. Tovarna dvokoles in otroških vozičkov. 136/7

Stare kovine

vseh vrst plača najbolje Strzalkovsky, Za-
greb, Meduličeva ul. 20

Popravila klobukov

vseh vrst sprejema in iz-
vrši takoj — Stuchly, Ma-
ške, Ljubljana. 145/T

Na dobro hrano
(domačo) sprejemam več
oseb. — Ljubljana, Ma-
rijin trg 1/IV. 2830

**Odda se lepa me-
hanična delavnica.**
Pozivlje se pri Kmetijski
posojilnici v Ljubljani. 2802

Letošnje gobe
suhe, čiste in zdrave je-
dilne kupujem vsako
množino. — Ponudbe z
vzorci na: Krista Budak,
Frankopanska ulica 18,
Zagreb. 2834

Soba,

lepo opremljena, z elek-
trično razsvetljavo — se
oddaja 15. septembrom.
— Naslov pove uprava
»Slov. Naroda«. 2832

Šivalni stroj

dobro ohranjen, po ugod-
ni ceni naprodaj. Iz pri-
jaznosti na ogled pri pu-
skarju g. F. K. Kaiserju,
Ljubljana, Šelenburgova
ulica 6. 2831

Lepa zračna soba
z dvema posteljama, par
korakov od medicinske
fakultete — se odda dva-
ma visokošolcem ali vi-
sokošolkama s hrano ali
brez v najem. — Naslov
pove uprava »Slovenske-
ga Naroda«. 2838

Jedna velika tvornica u
Bosni traži za odmah
jednog vrijednog, ne-
oženjenog

modelnog stolara

Uvjet je SHS državljans-
tvo i dokaz o potpu-
noj spremi v modelnoj
stolariji. — Ponudbe tre-
ba slati na Upravu lista
pod »Br. P. 5. 26/2771«.

Mesto gospodinje
išče pri boljšem gospodu
eventualno vdovcu z
otroki — uradnikova hči.
Vajena dobre domače
kuhe, šivanja itd. — Po-
nudbe pod elzobražena
in dobroočena/2832 na
upravo »Slov. Nar.«

Generalni zastopniki

za Slavonijo, ki razpo-
laže že z zastopniki za ob-
iskovanje pravnih odje-
malcev ali bi mogli to
organizirati, se sprejmo
za prodajanje dobro raz-
peditivnega množinskega
predmeta. — Dopisi v
nemškem jeziku na: Ing.
Miglic, Maribor, Koro-
ševa ulica 22. 2826

Dekliški dom

»TEICHHOF«. Deklice,
ki v Gradcu obiskujejo
šolo ali se samo hočejo
temeljito naučiti nemšči-
ne, dobe v gorjem do-
mu stanovanje in dobro
prehrano. — Natančnej-
ša pojasnila pri lastnici:
Fanny Bernardis, »Teich-
hof« bei Maria Trost,
Österreich. 2835

To krasno belo perilo

ki blešči kakor snežnobeli labodi na
zeleni goli.

**Je bilo oprano s priznanim
milom „Gazela“**

To milo je pravcati čudež kemične zna-
nosti, ki vsled izbornih snovi, iz katerih
je sestavljeno, perilu
prav nič ne škoduje.

**Na tisoče in tisoče
pametnih gospodinj**
ga dobro pozna in ve, kako lahko in
jemljivo se z njim pere vsako perilo.

**Milo „Gazela“ pa vsebuje
tudi prave pristne zlatnike,**
zato je še tembolj priporočljivo, da ga
kupujete ter pridno pere z njim.

**GAZELA
MILO**

Meblovano sobo

s posebnim vhomom in
električno razsvetljavo
ter s hrano — oddam
dvema gospodoma. —
Naslov pove uprava »Sl.
Naroda«. 2840

Modeli

raznokr došli v mod-
nem salonu Stuchly-Ma-
ške, Ljubljana, Židovska
ulica. 144/T

G. Flux, Ljubljana,

Gospodica ul. 4/I. Posre-
dovalnica boljših služb
išče nujno bolničarko k
neki dami izven Ljublja-
ne, kuhinjskega šefa za
v Split, hotelskega slugo
in točila za v Dalmaci-
jo, gospodino (učitelj-
co) k otrokom, starejšo
inteligentno osebo (pen-
zionistino) za lažja hiš-
na in pisarniška dela. —
Priporoča več dobrih sa-
mostojnih kuharic za tu
in izven ter pridne za-
četnice za vsako delo. 2825

V globoki žalosti naznanjam vsem prijateljem in
znancem žalostno vest, da je moj nepozabni soprog, gospod

Josip Hvala

preglednik finančne kontrole v pokoju

včeraj dne 1. oktobra, po dolgi in mučni bolezni, previden
s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagopokojnega se vrši v nedeljo, 3. oktobra
t. l. ob pol 4. pop. iz hiše žalosti, Bleiweisova cesta št. 9,
na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 2. oktobra 1926.

Fani Hvala, soproga,
in vse ostale soprostvo. 2837

Narodna tiskarna

izvaja vsa v tiskarsko stroko spa-
dajoča dela kakor račune, kuverte,
cenike, uradne listovine, nemrtnike,
hranilne in zadrž. knjižice, poročna
naznanila, etikete, zavrtke, časopise
in barvneške od preproste do naj-
finišne izvršitve točno, okusno in ceno-
vno. Telefon št. 304

Ljubljana, Knaflijeva ul. 5

NAJBOLJŠI BRNSKI BLAGOVI

**Zajamčeno čistovolnene moške
in damske blagove —
zadnjih novosti —**

jesensko in zimsko sezijo

razpošilja najbolj renomirana
zaloga tvornice sukna 140-1

SIEGEL-IMHOF, Brno
Palackého tř. 12

Največja izbira. — Najnižje tvorniške cene. Najsolidnejša
izvršitev vseh naročil. — Na zahtevo vzorci zastoni
in poštnine prste. Tudi privatnim.

KAVA HAG

Prava zrnata kava, ki ji je odvzet strup za srce in živce kofein. — Popolnoma neškodljiva, a obenem okusna in blagodišeča kakor najfinejša domača kava. Zahtevajte povsod kavo Hag! Za trgovce: Kava Hag k. d., Zagreb, Boškovičeva 9

IV. BRUNČIČ & FR. REBERNIK

pleskarja in ličarja
Ljubljana, 150-1
KAREL KOTNIKOVA ULICA 3
Se priporočata za vsa v to stroko
spadajoča dela.
Delo solidno! Cene zmerno!

Zanesljivo dobavitelstvo za pisemske znamke

Krožnopošiljalni promet MUNDU-
Prospekti brezplačno.
H. Glöck, Baden b. Wied

!Najnovejša iznajdba!

Brez kvarjenja oljga kemično
snaženje in vs. tkovno bar-
vanje oblek.
ANTON BOC

Ljubljana, Selenburgova ulica 6
I. nadst. Glince-Vič 46

Geod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 3.
rovec, stavbeni, galanterijski in okrasni
kleper. Instalacije vodovodov.
Uprava strelivo. Kopalnice in ličarske naprave
zdelovanje posod iz pl. očevine za
irnež, barvo, lak in med vsake
velikosti kakor tudi posod (škafle
za konzerve.

Izšla je Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1927
ki ima 365 dni.

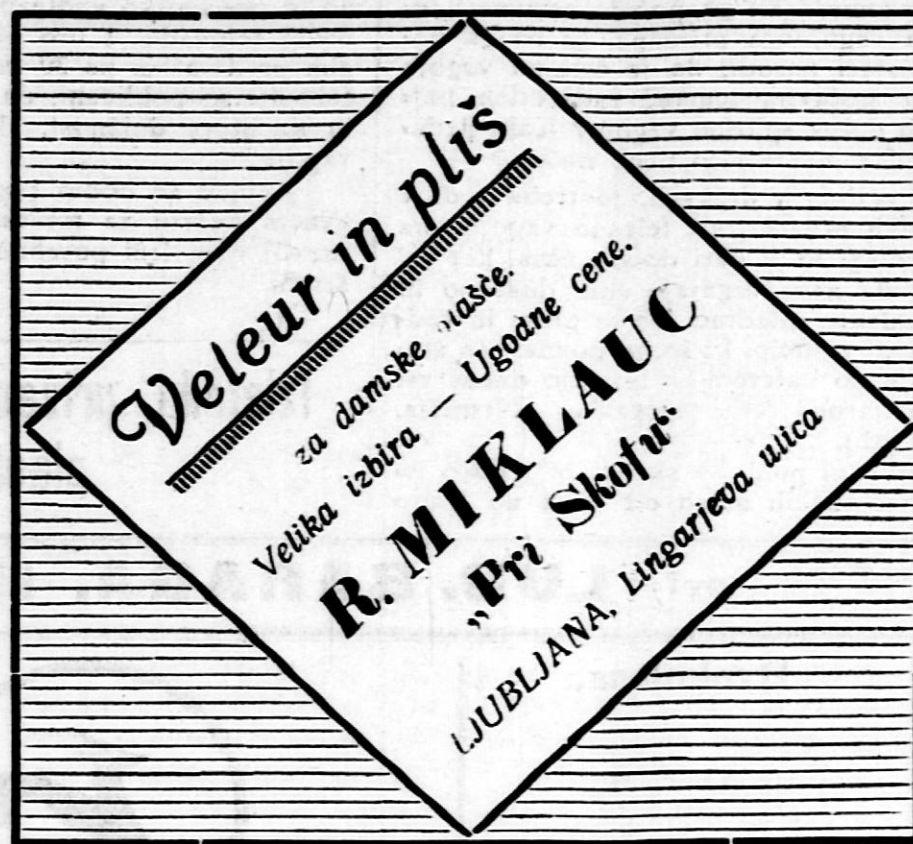
„VELIKA PRATIKA“ je
najstarejši slovenski kme-
tijski koledar, koji je bil
že od naših pradedov naj-
bolj vpoštevan in je še
danes najbolj obražan.

Letošnja obširna izdaja se odli-
kuje po bogati vsebini in slikah.
Opozorjamo na davčne spise, ko-
je mora vs. k. čitati, da bo vedel,
kaj smo pričevali nekdanj, kaj in
koliko mora plačevati danes in
sli Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah
po Sloveniji in stane 5 D.
Kjer bi jo ne b. dobiti,
naj se naroči po dopisnici
pr.

J. Blasnika nasl.

tiskarna in litografski zavod
Ljubljana, Breg št. 12.

ČREVA

vsakovrstna po najugodnejši ceni kakor vsako leto ved-
no v zalogi. Kupujem tudi

surovi in topljeni lo!

in ga plačujem po najvišji dnevni ceni. Jos. Bergman
Ljubljana Poljanska cesta 85.

IGN. ZARGI

„Pri nizki ceni“

priporoča veliko izberu raznega perila, modnih noga-
vic, rokavic, trikotar, damskih torbic in raznih vol-
nenih jopic, damskih, otroških in moških. Krasna
izbera krav, samovoznic, po merno nizkih cenah
Ljubljana, Sv. Petra cesta 3

Prometni zavod za premog d. d.

v Ljubljani — prodaja

:: premog ::

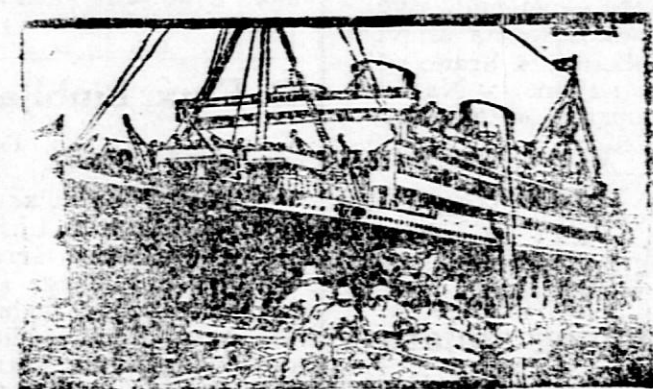
iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah pre-
mogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijsko
podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno proviziv-
no teškovoški in angleški koks za livarne in domačo uporabo
kovaški premog, črni premog in br. kete

Naslov: PROMETNI ZAVOD za PREMOG d. d.
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15!

ROYAL MAIL LINE

angleška pošta parobrodna linija, generalno zastopstvo za vsa
plovila S. H. S. Zagreb, 17

Redoviti potniški promet:

Hamburg-Cherbourg-Southampton v
New York in Kanado

Cherbourg-Liverpool-Southampton v
Južno Ameriko.

— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, San Paolo —
— odprava potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu.
Kabine tretjega razreda v dvema in štirimi posteljami

Podzastopstva:

Beograd, Karagorjeva ulica 91 — Ljubljana, Kolodvorska ulica 20. —
Vel. Beckerek, Princice Jelene obala 7 — Bitolj, Bulevard Aleksandra 163
— državni naslov za gori navedena podzastopstva „Royal Mail“

Za Beano, Hercegovino, Dalmacijo in Crnogoro:

Sarajevo: Srpska Prometna banka Telegram adresa: Prometna bank

Grugi: Kapetan Ivo Haglji Telegram adresa: Haglji

SPLIT: Mokecianska obala 8 METKOVIĆ: vo Veraja

TUDI STARA MATI

si ogleduje zlato milo, katerega priznana
nedosegljivo kakovost in štedljivost pri
vporabi se splošno hvali. To je pristno

Zlatorog terpeninovo milo,

ki napravi tako lepo, belo, ble-
ščeče in duhteče perilo. Vrh
tega vsebuje pa vsak tisoči
komad

pristni zlatnik
po 10 frankov

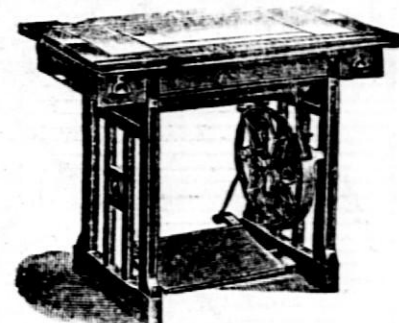
Naboriša kolesa su GRITZNER

šivalni stroji

za obrt, dom. JOSIP PETELINC, Ljubljana. nja in umet-
n industrijo. nega vezenja brez p. ačen

Najnižje cene

Tudi n. obroki

Zahvala in slovo.

Povodom najinega odhoda iz restavracije
glavnega kolodvora v Ljubljani se tem potom
prav prirčno zahvaljujeva vsem cenj. gostom,
posebno še gg. železniškim uradnikom in usluž-
bencem za ljubeznivo obisk in zaupanje ter jim
ključeva v slovo iskren:

Živeti!

V Ljubljani, 3. oktobra 1926.

Josip in Marija Majdič

Felix Toman,

kamnoseški mojster
v Ljubljani, Restieva cesta 30

priporoča bogato zalo-
go nagrobnih spomeni-
kov od marmorja in
granita, plošče za
grobnice, marmornate
plošče za mobilije po
najnižjih cenah.

Zadružna hranilnica

eg pos. in gosp. zadruga z o. z.

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta šte. 19

se priporoča kot popolnoma varen in siguran zavod

za nalaganje denarja

po najugodnejši obrestni meri, bodi za vloge
na hranilne knjižice, kakor tudi vloge na
tekočem računu. — Zunanjim strankam do
stavijo se na željo poštne položnice v svrhu
brezplačnega nakazila. — Nadaljnje eventu-
elne informacije točno in poštne prosto.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiu).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsako
vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valu-
tozna naročila, predjem in krediti, vsak
vrste, eskomoto in n. k. s. meniti in nakazil
v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.
Cene kreditov in obrestovanja po 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.